

www.musavat.com

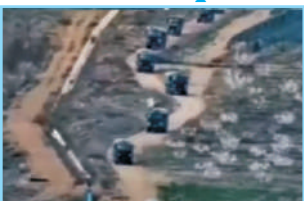
MUSAVAT

Xəbər
İŞİD Parisi hədələdi -
azərbaycanlıların da
qatilacağı olimpiadaya
terror təhdidi
yazısı səh.11-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 2 aprel 2024-cü il Çərşənbə axşamı № 56 (8429) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Bakıdan revanşistlərə son xəbərdarlıq - İrəvanın aqressiyası...

Ermenistan Azərbaycanla sərhədə canlı qüvvə və hərbi texnika yığmaqla təxribat planlaşdırır

yazısı səh.7-də

Türkiyədə parlament seçkiləri kimi bələdiyyə seçkiləri - rəylər

yazısı səh.8-də

Rus səfirin Qarabağ "dərdi" - 2025-lə bağlı təhdid kimi anons

yazısı səh.5-də

Bakı Tehrana yeni səfir göndərəcək? - qatil-terrorçunun cəzası nə oldu...

yazısı səh.4-də

AFFA-da kritik seçki - Rövnəq Abdullayevi o əvəzləyəcək, baş məşqçi isə...

yazısı səh.13-də

Ünvanlı sosial yardım alanlara ciddi xəbərdarlıq

yazısı səh.13-də

Taciklər Rusiyanı tərk edir - azərbaycanlı miqrantları nə gözləyir?

yazısı səh.14-də

Bu avtomobillərin qiyməti bahalaşacaq

yazısı səh.15-də

Fitrə hansı məbləğdə və nə zaman verilməlidir - açıqlama

yazısı səh.14-də

Ramazan ayının 23-cü günü

İftar 19.21 İmsak 04.53-dək (Bakı)

23-cü günün duası: "İlahi, bu gün mənim günahlarımı təmizləyib, çirkin və eyibli işlərdən pak et! Qəlbimi belə bir gündə qəlblərə aid olan təqva ilə imtahan et! Ey, günahkarların tövbəsini Qəbul Edən!"

İftar duası: "Allahım, Sənin rızan üçün oruc tutdum, Sənə inandım, Sənə güvəndim. Sənin ruzinlə iftar açır və Sənə təvəkkül edirəm. Ey bağışlayan Allah, günahlarımı bağışla".

ALLAH ORUCUNUZU QƏBUL ELƏSİN!

ZƏNGƏZUR DƏHLİZİ VƏ "TURAN YOLU" HƏDƏFDƏ - 3 GÜN SONRA...

Qərb Ermənistanı bataqlığa sürükləmək istəyir, Paşinyan hökuməti hələ də fərqudə deyil; Azərbaycanın maraqlarına zidd hansısa anlaşma gərginliyi tətikləyə bilər; ekspertlərdən ilginclik mövqə

yazısı səh.9-də

Neft bazarında canlanma - nikbinlik nisbidir, yoxsa...

OPEK-də hesab edirlər ki, bu il neftə tələbat daha çox artacaq, amma...

yazısı səh.10-də

Trampın 1 saatlıq "sehirli çubuğu" - Ukraynada atəşkəsə nail olacaqmı...

yazısı səh.12-də

Ermənipərəst kongresmenlər Qubad İbadoğlunun "müdafiəsi"ndə - "ayı xidməti", yoxsa...

yazısı səh.5-də

Tural Gəncəliyev: "Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqazda yeni Ukrayna ssenarisi istəmirik"

yazısı səh.3-də

DTX-nın xaricdəki nümayəndələrinin gəlirləri vergidən azad edilir

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin xarici dövlətlərdə və beynəlxalq təşkilatlarda nümayəndələrinin əldə etdiyi gəlirlər məcburi dövlət sosial sığorta haqqı və gəlir vergisindən azad edilir.

Musavat.com APA-ya istinadən xəbər verir ki, bu, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin aprelin 1-də keçirilən iclasında müzakirəyə çıxarılan və parlamentin plenar iclasına tövsiyə edilən "Sosial sığorta haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda və Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında qanun layihəsində əksini tapıb.

Layihə DTX-nın xarici dövlətlərdə və beynəlxalq təşkilatlarda nümayəndələrinə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 25 iyun tarixli 219 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin xarici dövlətlərdə və beynəlxalq təşkilatlarda nümayəndələrinin saxlanma xərclərinin (o cümlədən təmsilçilik xərclərinin) norma və ödəniş Qaydaları"na uyğun olaraq ödənilən bütün növ ödənişlərin (dövlət məvacibi istisna olmaqla) məcburi dövlət sosial sığorta haqqı və gəlir vergisindən azad edilməsini nəzərdə tutur.

Layihə qəbul edildiyi təqdirdə, DTX-nın xarici dövlətlərdə və beynəlxalq təşkilatlarda nümayəndələrinin əldə etdiyi gəlirlərindən yalnız dövlət məvacibi məcburi dövlət sosial sığorta haqqına və gəlir vergisinə cəlb ediləcək.

Pentagon Ermənistan hərbiçilərinə təlim keçəcək

Pentagon mütəxəssisləri Ermənistanın Müdafiə Nazirliyinin əməkdaşlarına təlim keçəcək.

APA-nın məlumatına görə, bunu Ermənistan ordusunun Baş Qərargah rəisi Edvard Asryan bildirib.

O deyib ki, nazirliklə Pentagon arasındakı razılaşmaya əsasən, təlimlərə ilkin olaraq İnformasiya və İctimaiyyətlə Əlaqələr Departamentinin və onun tərkibində fəaliyyət göstərən "Zinuj Media" portalının əməkdaşları cəlb olunub.

Təlimlərin əsas mövzusu ictimaiyyətlə əlaqələr və kommunikasiya sahəsində təcrübə mübadiləsidir.

MN: "Ermənistan şərti sərhədə qoşunlarını cəmləşdirməyə davam edir"

Son zamanlar Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhədinin müxtəlif istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri və döyüş texnikasının cəmləşdirilməsi barədə 31 mart 2024-cü il tarixində Müdafiə Nazirliyi tərəfindən daha bir rəsmi məlumat yayılıb.

Nazirlikdən bildirilib ki, şərti sərhədboyu Ermənistanın qoşunlarını cəmləşdirməsi və hücum xarakterli dayaq məntəqələrini qurmaq, müxtəlif istiqamətlərdə uzunmüddətli atəş nöqtələrini yaratması, fortifikasiya qurğularını inşa etməsi bölmələrimizin sərəncamında olan xüsusi texniki vasitələr və vizual müşahidə ilə qeydə alınıb: "Yeni inşa edilmiş dəmir-beton fortifikasiya qurğularında Ermənistan silahlı qüvvələrinin artilleriya sistemləri, digər hücum silahları və ağır atəş vasitələri yerləşdirilir.

Bir daha bəyan edirik ki, Azərbaycan Ordusu tərəfindən Ermənistanın törədə biləcəyi hər hansı təxribatın qarşısı qətiyyətlə alınacaq, vəziyyətin gərginləşdirilməsinə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi və onun havadarlarının üzərinə düşəcək".

Azərbaycan Ordusu tərəfindən Ermənistanın törədə biləcəyi hər hansı təxribatın qarşısı qətiyyətlə alınacaq, vəziyyətin gərginləşdirilməsinə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi və onun havadarlarının üzərinə düşəcək".

Pariklə kamuflyaj olunan oğru saxlanılıb

Paytaxtın Sabunçu rayonu ərazisində silsilə oğurluq hadisəsi qeydə alınıb. Naməlum şəxs müxtəlif vaxtlarda 15 vətəndaşın evini talayaraq pul, qızıl-zinət və digər qiymətli əşyaları ələ keçirib.

Sabunçu Rayon Polis İdarəsi (RPI) 14-cü Polis Şöhesinin (PŞ) əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyatlarla hadisələri törətməkdə şübhəli bilinən, əvvəllər dəfələrlə məhkum olunmuş Şamo Əhmədov saxlanılıb. Dindirmə zamanı saxlanılan şəxsin evləri talayarkən kimliyini gizli saxlamaq üçün süni taxma saçdan ("parik") istifadə etdiyi də müəyyən olunub. Ş.Əhmədov oğurladığı zinət əşyalarını satdığını bildirib.

Digər bir oğurluq hadisəsi isə Maştağa qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə ərazisində yerləşən istixanaların birindən 10.000 manat dəyərində transformator, generator, elektrik naqili, su nasosu və istilik təchizat qurğusunun oğurlanması barədə 14-cü PŞ-nə məlumat daxil olub. Keçirilən tədbirlərlə oğurluq əməlini törədən Orxan Rüstəmov, əvvəllər dəfələrlə məhkum olunmuşlar Rafiq Cəfərov və Elmar Xıdırov saxlanılıblar.

Hadisələrin təfərrüatları ilə bağlı araşdırmalar davam etdirilir.

Saxlanılanların qanunsuz əməllərindən zərərçəkən başqa şəxslər varsa, bu barədə polisə müraciət edə bilərlər.

Hakan Fidan Lavrovla regional məsələləri müzakirə etdi

Türkiyə xarici işlər naziri Hakan Fidan aprelin 1-də Rusiya Federasiyasının xarici işlər naziri Sergey Lavrovla telefonla danışdı.

APA-nın Türkiyə müxbirinin verdiyi xəbərə görə, bu barədə Türkiyə XİN-dən diplomatik mənbələr bildirib.

Qeyd olunub ki, danışq zamanı regional məsələlər və Qara dənizdə naviqasiya təhlükəsizliyi müzakirə olunub.

KTMT Paşinyana cavab verdi

"Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatı yalnız Ermənistanın sərhədləri daxilindəki ərazini bu ölkənin suveren ərazisi kimi tanıyır".

APA-nın "Sputnik-Armenia"ya istinadən xəbərinə görə, bu barədə adçəkikən təşkilatdan bildirilib:

"Məsuliyyət zonası" anlayışı son dərəcə müərrəkəddir. Ermənistan rəsmiləri bu məsələni gündəmə gətirməklə diqqəti konkret cavabdan daha çox ölkə daxilindəki vəziyyətə cəlb etmək istəyir. Bir daha bəyan edirik ki, 2010-cu ildəki razılaşmaya əsasən təşkilatın "məsuliyyət zonası" yalnız ona üzv olan istənilən dövlətin suveren sərhədləri ilə məhdudlaşan ərazisidir".

Qeyd edək ki, martın 12-də keçirdiyi mətbuat konfransında Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan bu suala cavab verilməyəcəyi təqdirdə ölkənin Kollektiv Təhlükəsizlik Müqaviləsi Təşkilatının üzvlüyündən imtina edəcəyini açıqlayıb.

Ölkədə pul bazası 15%-dən çox artıb

2024-cü il aprel ayının 1-nə Azərbaycanda pul bazası ötən aya nisbətən 1.3% və ya 264.6 milyon manat artaraq 20 milyard 396.4 milyon manata yüksəlib.

"APA-Economics" bu barədə Azərbaycan Mərkəzi Bankına istinadən xəbər verir.

Məlumatla görə, ölkədə pul bazası ilin əvvəlinə nisbətən 2.3% və ya 478.8 milyon manat azalıb, son 1 ildə isə 15.3% və ya 2 milyard 707.5 milyon manat artıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev aprelin 1-də Rumıniyanın energetika naziri Sebastiyən İoan Burdujanı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycanla Rumıniya arasında strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin olduğu məmnunluqla vurğulanaraq bütün istiqamətlər üzrə əməkdaşlığın genişləndiyi bildirilib.

Azərbaycan Prezidenti ikitərəfli münasibətlərin fəal inkişaf mərhələsində olduğunu qeyd edərək, dövlət başçıları, eləcə də digər səviyyələrdə həyata keçirilən qarşılıqlı səfərlərin əlaqələrimizin genişlənməsi baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Prezident İlham Əliyev Bakıda keçirilən Azərbaycan Respublikası Hökuməti və Rumıniya Hökuməti arasında iqtisadi-ticari əlaqələr və elmi-texniki əməkdaşlıq üzrə Müştərk Komissiyasının 8-ci iclasının münasibətlərimizin perspektivlərinin müəyyənləşdirilməsi baxımından önəminə toxunaraq bu iclasın gündəliyində enerji ilə yanaşı, digər sahələrə aid məsələlərin də olduğunu məmnunluqla qeyd edib.

Prezident İlham Əliyev Rumıniyanın energetika nazirini qəbul etdi

Dövlətimizin başçısı Azərbaycanda enerji sektorunda, xüsusilə indiki dövrdə yaşıl enerji sahəsin-

də böyük layihələrin reallaşdırıldığını deyərək, ötən ay Bakıda keçirilən Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çər-

çivəsində nazirlərin 10-cu və Yaşıl Enerji Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin 2-ci iclaslarının önemini diq-

qətə çatdırıb.

Sebastiyən İoan Burduja İlham Əliyevə prezident seçkisində qələbə və COP29-un ölkəmizdə keçirilməsi münasibətilə təbriklərini çatdırıb. Qonaq dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə həyata keçirilən işlərin, Bakının gözəlliyinin və inkişafının onlarda dərin təəssürat doğurduğunu deyib.

Azərbaycan Prezidenti təbriklərə və xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildirib.

Söhbət zamanı energetika sahəsində artıq xeyli irəliləyişin olduğu vurğulanaraq

nlıb.

Qeyd olundu ki, LNG, yaşıl enerji və qaz təchizatı layihələri üzrə müzakirələr davam edir və Azərbaycan şəxələndirilmiş şəkildə Rumıniyanın energetika bazasına daxil olmağı hədəfləyir.

Görüşdə ölkələrimiz arasında iqtisadi-ticari əlaqələrin genişləndiyinə toxunuldu, ötən il ticarət dövriyyəsinin daha əvvəlki illə müqayisədə təqribən 30 faiz artaraq 670 milyon ABŞ dollarına çatdığı qeyd olundu, investisiya sahəsində də əməkdaşlığın möhkəmlən-

diyi bildirilib. SOCAR-ın Rumıniyada çox aktiv fəaliyyətinə toxunularaq onun bu ölkənin yanacaq bazarında kifayət qədər əhəmiyyətli yer tutduğu diqqətə çatdırılıb.

Söhbət zamanı kənd təsərrüfatı, səhiyyə və təhsil sahələrində də əməkdaşlığın genişlənməsi məmnunluqla vurğulanıb.

Tural Gəncəliyev: “Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqazda yeni Ukrayna ssenarisi istəmirik”

Aprelin 5-də ABŞ, Avropa İttifaqı və Ermənistanın müştərk görüşündə NATO Baş katibi də iştirak edəcək. Bu görüşün keçirilməsi sırf Ermənistanı dəstək verilməsi və bu ölkədə revanşizmin baş qaldırmasına xidmət edir.

Bunu APA-ya açıqlamasında Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsində nümayəndə heyətinin rəhbəri Tural Gəncəliyev bildirib.

Tural Gəncəliyev qeyd edib ki, hazırda Qərb Cənubi Qafqazda qeyri-sabitlik yaratmaq üçün Ermənistan üzərindən yeni bir plan formalaşdırır: “Azərbaycan öz torpaqlarını işğaldan azad edib, suverenliyini bərpa edib və beləliklə, Qərbin Qarabağ üzərindən çirkin, məkrli oyunlarının qarşısı alınıb. Qarabağla bağlı rıçaqları itirən Qərb artıq Ermənistandan istifadə edərək yeni avantüraya can atır. ABŞ dövlət katibi, Al-nin yüksək rəsmisi və NATO Baş katibinin birgə masasında Ermənistan baş naziri əyləşəcək ki, bu da bir növ Ermənistanı guya bərabərhüquqlu tərəfdaş kimi yanaşılmasını və ona dəstək verilməsini göstərir. Ancaq bu, tamamilə aldadıcı görünüşdür. Çünki Ermənistan hazırda Cənubi Qafqazda halqanın ən zəif bəndi kimi çıxış edir. Ermənistan heç bir vaxtla Cənubi Qafqazda söz sahibi deyil ki, Ermənistanı belə yüksək “diqqət” göstərsin. Bu “diqqət”in arxasında Qərbin məkrli planları durur. Konkret olaraq bu görüş kontekstində Ermənistanı təhlükəsizlik qaranlıyası verilməsi, hətta bir növ bu görüşün hərbi pakt kimi formalaşdırılması təkce

Azərbaycana deyil, eyni zamanda Türkiyəyə, region ölkələrinə və Ermənistanın ənənəvi tarixi müttəfiqləri olan Rusiya və İrana qarşı da qəbul edilməz haldır”.

Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsində nümayəndə heyətinin rəhbəri deyib ki, yeni bir hərbi alyans yaradılmağa çalışıldığının şahidi oluruq: “Qərb dairələri uzun illər - 30 il ərzində Cənubi Qafqazda destruktiv fəaliyyətlərini həyata keçirirdilər, Qarabağdan istifadə edib istədiyi kimi qanunsuz fəaliyyətlərini davam etdirirdilər. Artıq bu prosesin qarşısı alınıb və Cənubi Qafqazda ayıncı xətlərin çəkilməsi bir daha bu görüşün keçirilməsi ilə öz təsdiqini tapmış olur. Çünki Ermənistan da bu avantüraya, təhlükəli oyuna getməklə özündən çox uzaqda olan Qərbin bu yalançı vədlərinə, güzəştlərinə aldanır. Ancaq biz bundan əvvəl Qərb dairələri - ABŞ, Al tərəfindən çox ölkələrə təhlükə-

sizlik qaranlıyası verildiyinin şahidi olmuşuq. Lakin bu, sonda həmin təhlükəsizlik qaranlıyası verilmiş ölkələrin tamamilə məğlub, rəzil duruma düşməsi ilə nəticələnib. Məsələn, Al-də hazırda guya aparıcı rol oynamaq istəyən bir oyunçu kimi Fransa vaxtilə Yaxın Şərq ölkələrinə, Afrikanın yarısından çoxuna təhlükəsizlik qaranlıyası vermişdi. Amma sonda nə oldu?! Fransa özü təhlükəsizlik qaranlıyası verdiyi ölkələri dağıtdı, pis duruma saldı və axırda öz qoşunlarını götürüb aradan çıxdı. Ona görə də biz bu gün Ermənistan üzərindən Cənubi Qafqazda yeni bir Ukrayna ssenarisi istəmirik. Ancaq təəssüf ki, Ermənistan bu tələyə düşərək, Qərbin əlində bir manipulyasiya aləti olmağa razılığını bildirir. Bu avantüraya məqsədyönlü şəkildə, bilərəkdən gedir”.

Tural Gəncəliyev nəzərə çatdırıb ki, bütün bunların nəticəsində de-fakto müstəqil olmayan Ermənistan

de-yure də müstəqilliyini itirə bilər: “Çünki Ermənistanın bu addımı təkce Azərbaycana qarşı deyil, Türkiyəyə, İrana, Rusiyaya, ümumiyyətlə, regionda güclər balansını pozmağa yönəlmiş destruktiv fəaliyyətdir. Cənubi Qafqaza xaricdən aqressiv müdaxilə qəbul edilməzdir. Bir məqamı da xatırlatmaq istəyirəm. XX əsrin əvvəlində “Böyük Ermənistan”la bağlı Vudro Vilson planı vardı. I Dünya müharibəsindən sonra ABŞ “Vudro Vilson planı” üzərindən Türkiyəni parçalamaq və Türkiyə ərazisindən Ermənistanı müvafiq ərazilərin bağışlanması kimi destruktiv, absurd bir plan irəli sürmüşdü. Ancaq məlum olduğu kimi, sonradan Türkiyə I Dünya müharibəsində məğlub duruma düşməsinə baxmayaraq, öz xalqının, liderinin sayəsində ABŞ-ın, Qərbin bu planlarını pozdu və “Böyük Ermənistan” ideyasını da tarixin zibilliyinə göndərmiş oldu. Ermənistan ona görə yeni “Vudro Vilson planı”nın, yeni Qərb

planının obyektinə, oyunçusuna çevrilməkdən üz döndərməlidir. Əks halda, bu, onun özü üçün təhlükəli məqamlarla nəticələnə bilər”.

Avropa İttifaqı-Azərbaycan Parlament Əməkdaşlıq Komitəsində nümayəndə heyətinin rəhbəri xatırladı ki, 2020-ci ildə 44 günlük Vətən müharibəsi və 2023-cü ilin antiterror əməliyyatları nəticəsində suverenliyimizin tam bərpa edilməsindən sonra Qərb dairələri - Al, xüsusilə Fransa ölkəmizə, ölkəmizin rəhbərliyinə qarşı təzyiq göstərmək üçün çox canfəşanlıq edirdi: “Ancaq onlar unudurdular ki, Azərbaycan əvvəlki Azərbaycan deyil. Azərbaycan regionda, hətta global səviyyədə öz sözü və çəkisi olan güclü bir ölkədir və onun güclü lideri var.

Azərbaycanla Rusiya arasında növbəti məsləhətləşmələr keçirilib

28-29 mart tarixlərində Bakıda Azərbaycan və Rusiya xarici işlər nazirlikləri arasında növbəti məsləhətləşmələr keçirilib.

APA-nın məlumatına görə, bu barədə Rusiyanın Xarici İşlər Nazirliyi məlumat yayıb.

Bildirilib ki, görüş Azərbaycanın xarici işlər nazirinin müavini Samir Şərifov və Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin xüsusi tapşırıqlar üzrə səfiri Pavel Knyazev arasında baş tutub.

Daha sonra P.Knyazevi Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov qəbul edib.

Danışıqlarda qarşılıqlı ikitərəfli və beynəlxalq səviyyədə əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub.

İranın Azərbaycandakı səfiri Seyid Abbas Musəvinin diplomatik missiyası ötən il başa çatdısa da hələ ki öz fəaliyyətini davam etdirir. Bu barədə səfirlikdən “Report”-un sorğusuna cavab olaraq bildirilib. “Cənab səfirin missiyası ötən il yayın sonunda başa çatmışdı. Ancaq ondan tələb olunub ki, münasibətlər normallaşana qədər və Azərbaycan Respublikasının Tehrandakı səfirliyi fəaliyyətini bərpa edəndək öz fəaliyyətini davam etdirdin. Ona görə qeyd etmək lazımdır ki, cənab səfir Azərbaycan Respublikasının səfirliyi fəaliyyətini bərpa olanadək öz fəaliyyətini davam etdirəcək”.

Maraqlıdır, niyə məhz Tehrandakı səfirliyimiz bərpa olunandək? Bu nəyin mesajıdır?

“Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyi tezliklə açılacaq və İranın Azərbaycan Respublikasındakı yeni səfiri tezliklə Bakıya yola düşəcək”.

Bunu isə İranın İRNA agentliyi etibarlı mənbələrə istinadən yayıb. Agentlik qeyd edir ki, İran Xarici İşlər Nazirliyindəki mənbə İranla Azərbaycan arasında münasibətlərdə müsbət dəyişikliklərin olduğunu söyləyib. Mənbə əlavə edib ki, Tehran və Bakı arasında münasibətlərdə daha çox mobillik istiqamətində yaxşı razılaşmalar əldə olunub.

Ümumiyyətlə, son zamanlar bu xüsusda ən çox İran tərəfi nikbin bəyanatlar verir. Görəsən, niyə? Səfirliyimiz tezliklə öz işini bərpa edə bilirmi? Rəsmi Bakı nəyi gözləyir? Terrorçunun edam edilməsini?

Siyasi şərhçi Aydın Quliyev “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, İran-Azərbaycan münasibətlərindəki gərginlik bizim Tehrandakı səfirliyimizə qarşı terror aktının həyata keçirilməsi, səfirlik əməkdaşının qətlə yetirilməsi ilə nəticələnən hadisədən sonra gərginləşib: “Azərbaycan tərəfi tam haqlı olaraq səfirliyin fəaliyyətini dayandırdı və səfirliyə terror aktının araşdırılması ilə bağlı İran dövləti qarşısında məsələ qaldırdı. İran hökuməti bu hadisənin bütün detallarının araşdırılacağını söz versə

də bu günə qədər bəzi vacib detallar hələ aydınlaşdırılmayıb. Əsaslı detallar var ki, bunlara aydınlıq gətirilməsi çox zəruridir. Baxmayaraq ki, terror aktını həyata keçirmiş şəxsin haqqında məhkəmə ağır cəza kəsib, amma səfirliyə qarşı terror hücumunun sifarişinin haradan verildiyi və hansı siyasi motivlərə malik olması ilə bağlı Azərbaycanın cavabını gözlədiyi suallara hələlik cavab verilməyib. Yeni bizi burada maraqlandıran səfirliyimizə hücum edən cinayətkarın asılmasından daha vacib bu hücumun hansı siyasi terror motivləri ilə həyata keçirilməsi və sifarişin haradan gəlməsini aydınlaşdırmaqdır. İran da buna cavab vermir. Ona görə də İran-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması həmin terror aktının arxasındakı qaranlıq məqamların aydınlaşdırılmasına bağlıdır. Nə qədər ki, bu terrorun sifarişçisi rəsmi şəkildə müəyyənləşdirilməyib, İran-Azərbaycan münasibətlərində praktiki normallaşmadan və Tehrandakı səfirliyimizin fəaliyyətinin bərpasından danışmaq çətin olacaq.

İranın Azərbaycandakı səfiri cənab Seyid Abbas Musəvinin isə ötən ilin yayında geri çağırılmasına baxmayaraq hələ də Azərbaycanda fəaliyyət göstərməsinin də xüsusi səbəbləri var. Bu da ondan ibarətdir ki, hər bir dövlətin səfiri fəaliyyət göstərdiyi ölkədə mənsub olduğu dövlətin siyasi kursunu aparır. İran-Azərbaycan münasibətlərinin yeni kur-

Bakı Tehrana yeni səfir göndərəcək? - qatil-terrorçunun cəzası nə oldu...

İran səfiri Musəvinin Azərbaycandan getməməsinin səbəbi açıqlandı

sunun dəqiq müəyyənləşməsi baş verməyincə, İranın Azərbaycandakı səfiri yaqin ki, dəyişməyəcək. Çünki hələlik münasibətlərin praktik normallaşmasından danışmaq mümkün deyil. Görünür ki, İran-Azərbaycan münasibətlərinin yeni mərhələ üçün mahiyyəti aydınlaşanda Azərbaycana yeni İran səfiri də göndəriləcək. Yeni səfir dövlətlər arasında münasibətlərin yeni kursu ilə gəlib fəaliyyətə başlayacaq. İndi İran tərəfinin Azərbaycana yeni səfirini hansı kursla göndərəcəyi belli deyil. Ona görə ki, Azərbaycanla münasibətlər hələlik normal-

laşmayıb. Nə qədər ki, Azərbaycan səfirliyinə terror aktı ilə bağlı dediyimiz prinsipial məqamlar aydınlaşmayıb münasibətlərin yeni mərhələsinin xarakteri müəyyənləşməyəcək. Bu da o deməkdir ki, İranın Azərbaycana yeni səfir göndərməsi praktik şəkildə çətinləşir və mümkünsüzdür”.

Sosial Tədqiqatlar Mərkəzinin sektor müdiri İlyas Hüseynov bildirdi ki, Azərbaycanın Tehrandakı səfirliyimizin fəaliyyətə başlaması ilə bağlı öz tələbləri var. Bu tələblər haqlıdır və uzun müddətdir bəyan edilib. Azərbaycanın prokurorluq orqanlarının istin-

taq işində iştirakı əsas hədəflərdən idi: “Birgə təhqiqatın aparılması istənilirdi. Lakin terror hücumunu təşkil edən şəxsə layiqli ağır hökmün çıxarılması bir qədər Azərbaycan tərəfini də razı salır. Lakin biz daha təfərrüatı və təfsilatı ilə bu istintaq işi ilə yaxından tanış olmaq istərdik. Digər tərəfdən, fəaliyyəti başa çatdıran səfir Seyid Abbas Musavi belə görünür ki, iki dövlət arasında münasibətlər normallaşana qədər öz vəzifəsini icra edəcək. Səfirin “BakuTV”-yə müsahibəsi də İranda bir sıra suallar yaratdı. Lakin düşünürəm ki, Azərbaycan səfirliyinin açılması Bakının

bütün şərtlərinin icra olunması halında baş tuta bilər. Təbii ki, bu ölkənin ali siyasi rəhbərliyi tərəfindən verilən qərar nəticəsində reallaşacaq. Eyni zamanda İran tərəfi üzərinə ciddi bir öhdəlik götürməlidir ki, bir daha bu cür və buna oxşar hadisə baş verməyəcək. Digər tərəfdən, geopolitik müstəvidə də görürük ki, İran artıq Ermənistanla yaxınlaşmanın və Ermənistanla dostluq münasibətlərinin yanlışlığını anlamağa başlayır. Ermənistan İranın milli maraqlarına qarşı olan addımlar atır. Bu xüsusda İran rəsmilərinin xəbərdarlıqlarını da eşitməmişik. Lakin bir maraqlı məqam da var ki, aprelin 5-də Brüsseldə Avropa Komissiyasının rəhbəri, ABŞ dövlət katibi və Ermənistan baş naziri arasında kritik görüş keçiriləcək. Bu görüşdə Ermənistanın təhlükəsizliyi ilə bağlı məsələlər müzakirə olunacaq. Rusiya tərəfi buna regional oyunçu kimi narahatlığını və narazılığını bəyan etsə də İran tərəfindən hər hansı reaksiyanı görmürük. Sanki İran bundan narahat deyil. Ümid edirəm ki, Bakı ilə Tehran arasında tarixi, mədəni, qonşuluq əlaqələri əsasında münasibətlər bərpa olunar. Çünki biz həm də eyni coğrafiyanı bölüşürük, ortaq iqtisadi, kommunikasiya layihələrimiz var. İran bu məsələləri nəzərə almalı və Azərbaycan dövləti ilə uzlaşma xəttində olmalıdır”.

□ **Əlibar SEYİDAĞA, “Yeni Müsavat”**

Gürcüstandan Türkiyəyə sayğısızlıq, Ermənistana reverans

Qabil Hüseynli: “Bakı və Ankara Tiflisə öz sərt xəbərdarlığını bildirməlidir, çünki...”

Bu günlərdə Gürcüstan parlamentinin bir qrup üzvü İrəvanda səfərdə olub. Deputatlar saxta “erməni genosidi” abidəsini ziyarət edib, ora gül-çiçək qoyublar.

Bu fakt Gürcüstanla bağlı bəzi haqlı suallar doğurur. Əvvəla, o, uydurma soyqırımı iddiasını tanımayan ölkələr sı-

rasındadır. O zaman qardaş dövlətə qarşı belə demarşın adı nə?

İkincisi, Türkiyə və Azər-

baycan Gürcüstanla strateji tərəfdaş ölkələr sayılır və Bakı və Ankara onun iki ən böyük xarici sərmayədarıdır. Türkiyə həmçinin illərdir NATO üzvü kimi Gürcüstan ordusunun modernləşdirilməsinə kömək edir. Nəhayət,

Azərbaycan-Türkiyə-Gürcüstan üçlü formatında aktiv hərbi, diplomatik əməkdaşlıq mövcuddur.

O halda Ankaraya qarşı sayğısızlıqda, Ermənistana isə reverans edilməsində maraqlı nədir? Tiflis bununla nə demək istəyir?

Mövzu ilə bağlı politoloq Qabil Hüseynli “Yeni Müsavat”-a danışdı: “Müşahidələrdən də görürük ki, rəsmi Gürcüstan son bir ildə İrəvanla yaxınlaşmaq mövqeyinə start verib, bu ölkə ilə strateji əməkdaşlığa başlayıb. Hətta 3 ay bundan əvvəl Gürcüstanın müdafiə naziri Cuanşer Burçuladze İrəvana getdi və o da abidəni ziyarət etdi və həmin abidəyə gül-çiçək dəstələri qoydu. Ondan əvvəl isə Gürcüstanın prezidenti Salome Zurabişvili İrəvana gedərkən eyni hərəkətləri etmişdi. Yeni faktiki olaraq Azərbaycanın həyata keçirdiyi böyük iqtisadi layihələrlə dolanan Gürcüstan son

zamanlar sözün əsl mənasında həm Türkiyəyə, həm də Azərbaycana qarşı nankor addımlar atmaqdadır. Görünür ki, Azərbaycan və Türkiyə vaxtında Gürcüstanla öz sərt mövqeyini bildirməyib, ona görə də rəsmi Tiflis öz həddini aşmaqdadır.

Məlumatla görə, Gürcüstan Avropa Birliyinə gedən yolda Ermənistana hər cür yardım göstərir. Həmçinin Al rəhbərliyinə bildiriblər ki, bu bölgədə yalnız Ermənistan Al standartlarına uyğun surətdə inkişaf edir, ona görə də quruma üzv olmağa layiqdir.

Ümumiyyətlə, Gürcüstan dövləti sadıq ölkə deyil. İllər öncə Rusiya Gürcüstanla hücum edəndə, ruslar Tiflisə qədər gedib çatmışdılar. Həmin vaxt rəsmi Bakı və digər ölkələr buna etiraz etdi və Rusiya hərəkətlərini dayandırdı. Rusiya Gürcüstanın demək olar ki, bütün infrastrukturunu darmadağın etmiş, elektrik enerjisini, qazını kəsmişdi. Azərbaycan qısa müddətdə Gürcüstanla elektrik enerjisi verdi, qazın verilişini artırdı, həmçinin müxtəlif dərman ləvazimatları göndərdi. Onda prezident Saakaşvili idi. O, bu haqda sonralar öz xatirələrini

də yazıb. Həmçinin müsahibələrini birində qeyd edib ki, “Azərbaycan olmasaydı, biz bir dövlət kimi sökülürdik”.

Amma indi Gürcüstanda hansısa idarəçilər peyda olub və onlar həm Türkiyəyə, həm də Azərbaycana qarşı bu cür iyrənc davranışlar sərgiləyirlər”.

Politoloq qeyd edib ki, məsələ ilə bağlı həm Türkiyə, həm də Azərbaycan Gürcüstanla sərt xəbərdarlıq bildirməlidir: “Artıq zamanı çatıb, gürcü deputatların bu cür iyrənc hərəkətlərindən sonra mütləq Türkiyə və Azərbaycan Gürcüstan tərəfinə xəbərdarlıq etməlidir. Bildirilməlidir ki, bu cür hərəkətlər Azərbaycan və Türkiyə ilə Gürcüstan əlaqələrinə mənfi təsir göstərir.

Görünür ki, Gürcüstan Avropaya yaxınlaşdıqdan sonra hesab edir ki, bu cırdan dövlət bölgənin nəhəng, lider dövlətdir. Lakin qeyd etdiyim kimi, artıq rəsmi Bakı və Ankara, zənnimcə, bu məsələ ilə bağlı öz qəti, sərt etirazını bildirməlidir və hesab edirəm ki, bildirecək də”.

□ **Xalidə GƏRAY, “Yeni Müsavat”**

Bir qrup ABŞ senatoru Qubad İbadoğlunun həbsdən dərhal azad olunması çağırışı ilə bağlı Senata yeni qətnamə layihəsi təqdim edib. Bu barədə "Turan" İnformasiya Agentliyi məlumat yayıb. Məlumatda bildirilir ki, Senatın "Qətnamə 616" adlanan versiyası martın 22-də senator Tom Tillis tərəfindən və Dik Durbin, Bill Kessidi, Tim Keyn və Con Fetterman kimi senatorların adından təqdim olunub. Sənəd layihəsinə Senatın Xarici Əlaqələr Komitəsində baxılması gözlənilir. Bildirilir ki, "bu addım fevralın 14-də Konqresin (Nümayəndələr Palatasının - red.) indiyədək 26 üzvü tərəfindən dəstəklənmiş "İbadoğlu qətnaməsi" versiyasını yaymasından sonra atılıb.

Erməniperəst kongresmenlər Qubad İbadoğlunun "müdafiəsi"ndə - "ayı xidməti", yoxsa...

Elman Nəsirov: "Bunlar hamısı siyasi hoqqabazlıqdır və..."
Tural Abbaslı: "Azərbaycan əleyhinə olanların əlinə belə bəhanə verməməliyik"

Ancaq məlum olub ki, layihələri imzalayan 31 nəfərdən (26+5 senator və nümayəndə) 27-si Konqresdəki "Erməni İşçi Qrupu"nın üzvü, yeni hamısı anti-Azərbaycan və anti-Türkiyə şəbəkənin təmsilçiləri və qondarma "erməni soyqırımı"nın yalançı təbliğatçılarıdır.

O zaman məntiqə Azərbaycan qarşı düşmən mövqeli həmin şəxslərin Q.İbadoğlunun "müdafiəsi"ne qalxması sonuncunun bu "dəstək"dən imtina etməsi üçün ciddi əsas olmalıdır. Əks halda, o, həmin şəbəkənin üzvü olduğunu dolayı yolla təsdiqləmiş olacaq. Bəs Qubad İbadoğlu onların "ayı xidməti"ndən imtina edəcəkmi?

Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a dedi ki, ABŞ-ın Nümayəndələr Palatasının 26 üzvü hələ fevral ayının 14-də "Qubad İbadoğlu qətnaməsi" layihəsini hazırlamışdı: "Azərbaycanın daxili işlərinə qarşı Qubad İbadoğlunun havadarlarına çevrilmişdilər. İlk baxışdan belə hallar ABŞ-da tez-tez olur. Amma burada çox incə məqamlar var ki, biz onun üzərində dayanmaq istərdik. Nümayəndələr Palatasının 26 üzvünün bu davranışına Senatdan da martın 22-də dəstək gəlib. 5 senator analoji addım atıb, Senatın xarici əlaqələr komitəsinə müraciət edib, Qubad İbadoğlunun müdafiəsinə qalxıblar. Bir daha vurğulamaq istəyirəm ki,

Nümayəndələr Palatası və Senatın bu üzvlərinin davranışı siyasətdən uzaq adamlar üçün cəlbədicidir. Çünki ilk baxışda olar guya insan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsinə qalxıb. Ayı-ayrı ölkələrdə haqqın, ədalətin qarşısı kimi fon yaradırlar. Amma bir daha qeyd edirəm ki, bunlar hamısı siyasi hoqqabazlıqdır. Əslində isə məsələnin kökündə başqa mətləblər dayanır. Araşdırmalar apararkən məlum olur ki, 31 nəfər kongresmen və senatorun 27-si "ABŞ-Ermənistan İşçi Qrupunun" üzvləridir. Yeni təpədən dırnağa qədər anti-Azərbaycan, anti-Türkiyə mövqeli kongresmen və senatorlardır. İndi sual yaranır, Azərbaycana və Türkiyəyə nifrət edən, dəfələrlə bizə qarşı bəyanatlar verən, qətnamələr qəbul edən bu şəxslər nədən Qubad İbadoğlunu sevməyə başlayıb. Özlərinin mürəkkəb problemlərini bir kənara qoyub, Qubad İbadoğlu ətrafında bu qədər səs-küy yaradıblar, qətnamə layihəsi ilə Azərbaycanı hədələmək yolunu seçiblər. Deməli, əslində Qubad İbadoğlu onlar üçün əsas deyil, əsas odur ki, onlar Azərbaycana təsir göstərsinlər, erməni xislətlərini ortaya qoysunlar. Kimliyinə asılı olmayaraq həmin şəxsi əsas götürüb Azərbaycan qarşı çirkli oyunu və kampaniyanı həyata keçirmək mümkün olsun. Yəqin ki, bu halda Qubad İbadoğlu da bir özünə sual verməlidir ki, nədən onu vurğulamaq istəyirəm ki,

əksəriyyəti erməniperəst kongresmen və senatorlardır. Mənə elə gəlir ki, indiki vəziyyətdə Qubad İbadoğlu üçün ən düzgün addım onlara müraciət etməkdir. Deməlidir ki, o müraciətləri geri götürsünlər. Azərbaycan torpaqlarını 30 il işğalda saxlayan, xalqımıza qarşı

ğında da ciddi problemlər var. Ola bilsin ki, kiminsə barəsində şübhələr var, istintaq hələ davam etdirilir. Tək Qubad İbadoğlu deyil, jurnalistlər, hüquq müdafiəçiləri, siyasi məhbus qismində qiymətləndirilən kəsim var. Bunlar barədə cinayət işi açıqlıb. Hamısının istintaq müddətində barələrində həbs-qətimkan tədbiri seçilib. Ən azından Azərbaycana qarşı qərəzli olan beynəlxalq güclərə, mərkəzlərə bəhanə verməmək üçün bu insanlar barəsində verilən həbs-qətimkan tədbirini dəyişmək olar. Məsələn, ev dustaqlığı ilə və s. Onsuz da məhkəmə olmamış bu insanlara cinayətkar demək doğru deyil. İstintaq

genosid həyata keçirən işğalçı dövləti dəstəkləməsiniz deməlidir. Qubad İbadoğlu indi bu addımı atmalıdır. Bunu etməyəcəyi təqdirdə, növbəti sual yaranacaq ki, onu bu erməni senatorlarla bağlayan nədir".

AĞ Partiyasının sədri Tural Abbaslı da mövzu ilə "Yeni Müsavat"a fikirlərini açıqladı. O dedi ki, Qarabağ müharibəsindən sonra Qərbin Azərbaycana qarşı mövqeyi açıq müstəviyə keçib: "Görünən odur ki, bu məsələlərdə Qərb Azərbaycana qarşıdır. Azərbaycanın güclənməsində, ərazi bütövlüyünün bərpa olunmasında maraqlı deyildilər. Digər bir məsələ isə Türkiyə amilidir, iki qardaş ölkənin bir-birinə dayaq olmasından narahat olurlar. Amma senatorların Qubad İbadoğlunun azad olunması üçün qətnamə qəbul etməsi ilə bağlı məsələyə fərqli yanaşıram. Fikrimcə, ölkə daxilində elə addımlar atmalıyıq ki, qərəzli, Azərbaycan əleyhinə olan insanların əlinə belə bəhanə verməyək. İndi deyək ki, kongresmenlər erməniperəstdir. Amma fakt odur ki, Qubad İbadoğlu qaçaqmalçılıq və digər maddə ilə həbsdədir. Sağlı-

müddətində də onları həbsdə saxlamaq, onların sağlığının təhlükə altında olması ümumilikdə Azərbaycanın beynəlxalq səviyyədə mövqelərini zəiflədir, ölkəmiz üzərinə hücumların yaranmasına bəhanə verir. Fikrimcə, Qubad İbadoğlunun müdafiəsi üçün qətnamə təşəbbüslərinin kimliyini müəyyən etməkdən çox Azərbaycan hökuməti bu problemi öz içində həll etməlidir. Qətnamə qəbul olunmamış, sağlığını əsas götürərək Qubad İbadoğlu və digər media nümayəndələri ilə bağlı verilən qərar dəyişdirilə bilər. Müxalifət partiyası olaraq dəfələrlə demişik ki, ölkə daxilində bəzi addımlar ölkə xaricində Azərbaycana təzyiq üçün bəhanələr yaradır. Hakimiyyət özünə lazım olmayan əlavə problemlər, düşünlər tək Azərbaycan iqtidarına yox, Azərbaycan dövlətinin ümumi maraqlarına ziyan olur. Qubad İbadoğlu öz həbsini haqsız sayır, haqsız həbs olunmusan, kimlərsə azadlığını tələb edir, sən də ondan imtina et. Bu, insanın varlığına ziddir və inandırıcı deyil".

□ **Afaq MİRAYIQ,**
"Yeni Müsavat"

Rus səfirin Qarabağ "dərdi" - 2025-lə bağlı təhdid kimi anons

Siyasi şərhçi: "Ermənistan rəhbərliyi istəmir ki, Qarabağ erməniləri geri qayıtsınlar, Rusiyanın və Qərbin isə belə bir istəyi olması sirr deyil"

"Rusiya üçün ermənilərin Qarabağa qayıtması məsələsi vacibdir. Rusiya sülhməramlılarının bölgədə olması bundan xəbər verir, məsələnin həll olunmadığını göstərir". Xəbər verdiyimiz kimi, bu sözləri Rusiyanın Ermənistandakı səfiri Sergey Kopırkin deyib.

"Biz həmişə inanmışıq və bu, açıq şəkildə bəyan edilib ki, ermənilərin öz tarixi vətənlərində - Qarabağda yaşamaqları vacibdir. Qayıtmaq istəyən Qarabağ ermənilərinin buna haqqı var. Mən başa düşdüyüm kimi, bu hüquq Azərbaycan tərəfdən rədd edilmir", - deyərək səfir bildirib.

Hansı tarixi vətən? Məgər erməniləri cəmi 200 il qabaq Qarabağa köçürüb yerli xalqların boğazında "ilan sümüyü"ne çevirən Rusiya olmayıb?

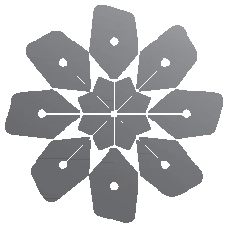
Rus səfir bununla kimə, nəyin mesajını verir? Kremlin düşmən münasibətdə olmasına rəğmən, Qərblə erməni məsələsində bir araya gəlməyə hazır olmasınınmı? Bu, 2025-lə bağlı bir anonsmu?

İkinci yandan, Kopırkin niyə Ermənistanı qayıtmaq istəyən qərbi azərbaycanlıların haqqından söz açmır? Moskvanın Qarabağdan könüllü getmiş ermənilərlə bağlı gizli planı varmı?

Xatırladaq ki, oxşar bəyanatlar indiyədək bəzi başqa rusiyalı diplomatın dilindən də səslənib. Son olaraq xarici işlər naziri Sergey Lavrov ötən həftə "İzvestiya" qəzetinə müsahibəsində Nikol Paşinyan hökumətini Qarabağı Azərbaycana tərkib hissəsi saydığı üçün bir daha ittiham etmişdi.

"Alyans" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, siyasi şərhçi Abutalıb Səmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Ermənistanın Rusiya səfirinin bu bəyanatı bizim üçün yenilik deyil: "Bundan əvvəl eyni cür bəyanatları Rusiya İşlər Nazirliyinin müxtəlif rəhbərləri, Rusiya Dövlət Dumasının bəzi üzvləri də səsləndiriblər. Azərbaycan da bu fikri dəfələrlə ifadə edib və deyib ki, ermənilərin geri qayıtmasına etiraz edirik. Təbii ki, əgər ermənilərin belə bir istəyi olsa, ciddi yoxlamalardan sonra, ciddi araşdırmalardan sonra Azərbaycan vətəndaşlığını qəbul edən ermənilərin cüzi bir hissəsinin geri qayıtmasına imkan verilə bilər. Ancaq hələ ki ermənilərdə belə bir istək görünmür. Onların artıq böyük hissəsi Ermənistanı da tərk edib başqa ölkələrə gedib. Eyni zamanda Ermənistan rəhbərliyi də qətiyyətlə ermənilərin Qarabağa qayıtmasında maraqlı görünmür. Yeni rəsmi İrəvan çiyindən Qarabağ ermənilərinin yükünü atıb və hər il 350-400 milyon dollar vəsait ayırmaq yükündən azad olub. Həmçinin Rusiyanın əsas təsir vasitəsinə aradan götürüb. Bu səbəbdən Ermənistan rəhbərliyi də qətiyyətlə istəmir ki, Qarabağ erməniləri geri qayıtsınlar. Rusiyanın və Qərbin isə belə bir istəyi olması heç kimə sirr deyil. Çünki Qarabağda ermənilərin yaşaması Azərbaycan və Ermənistanı iri dövlətlərin təsir və təzyiq imkanlarını artırır. Ancaq Rusiyanın Ukraynada vəziyyəti elədir ki, burada ciddi addımlar atmaq imkanı yoxdur. Rusiya ermənilərin qayıtması istiqamətində elə bir əsaslı addım ata bilməz. Bəyanatlardan o tərəfə keçə bilməz Rusiyanın fəaliyyəti. Çox güman özləri də yaxşı başa düşürlər ki, hətta istəsələr də Qarabağ erməniləri bir daha geri qayıtmayacaq. Ancaq bizim üçün elə ən təhlükəli məqam da ondan ibarətdir ki, Qərb və Rusiya bu istiqamətdə səylərini birləşdirə bilər və nəyin bahasına olursa-olsun Qarabağ ermənilərinin ən azı bir hissəsini geri qaytarmağa cəhd göstərə bilərlər. Bunun da qarşısını almaq üçün biz hər an hazır olmalıyıq. Üstəlik, nəzərə almalıyıq ki, 2025-ci il Rusiya sülhməramlılarının bölgədəki son müddətidir və onlar da yaxşı başa düşürlər ki, Azərbaycan Rusiya sülhməramlılarının nəinki qalmasını istəmir, əksinə, bir az da tez ərazimizi tərk etməsində maraqlıdır. Təhlükələr var, ancaq güman edərik ki, bu təhlükələrin qarşısını almaq üçün bizim də kifayət qədər imkanlarımız var".

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

**Azərbaycan
Respublikasının
Mədlanın İnkişafı
Agentliyi**

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

Azərbaycanın müstəqilliyinin bərpası və müstəqilliyin qorunması, dönməz edilməsində Ulu öndər Heydər Əliyevin misilsiz tarixi xidmətləri olub. Bu barədə "Yeni Müsavat"a danışan Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu bildirdi ki, Ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı və dövləti qarşısındakı tarixi xidmətləri onun fəaliyyətinin bütün mərhələlərini əhatə edir.

Ulu öndər Heydər Əliyev 20 Yanvar faciəsindən sonra dərhal sovet hökumətinin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi cinayəti rəsmən pislədi, Kommunist Partiyasından çıxdı və Azərbaycan xalqı onun simasında liderini gördü, müstəqillik mübarizəsində yeni mərhələ başlandı. Ondan sonrakı dövr Naxçıvan Muxtar Respublikası ilə bağlıdır. Azərbaycanın üçrəngli bayrağı 70 ildən sonra ilk dəfə 17 noyabr 1990-cı ildə Naxçıvanda rəsmi bayraq olaraq dalğalandırılıb. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 1990-cı il noyabrın 17-də keçirilən sessiyasında Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Azərbaycan dövlətçiliyinin bərpası prosesinin həyata keçirilməsi ilə bağlı bir çox məsələlər müzakirə olub. Həmin sessiyada "Naxçıvan Muxtar Sovet Sosialist Respublikasının adının dəyişdirilməsi haqqında", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının Ali dövlət hakimiyyəti orqanı haqqında", "Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında" tarixi qərarlar qəbul edilib. "Naxçıvan Muxtar Respublikasının dövlət rəmzləri haqqında" Qərara əsasən müstəqilliyimizin əsas atributlarından olan Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Üçrəngli Bay-

rağı Naxçıvan Muxtar Respublikasının Dövlət Bayrağı kimi qəbul olunub. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin Bayrağının məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvanın Ali Məclisinin iclasında rəsmi dövlət bayrağı kimi tanınması Azərbaycan xalqını müstəqillik mübarizəsində ruhlandırdı, müstəqilliyimizin bərpasının mümkünlüyünə inamını möhkəmlətdi. Məhz bundan sonra müstəqillik uğrunda xalq hərəkatının qələbə ilə nəticələnmə mərhələsi başlandı. 1991-ci ilin 18 oktyabrında Azərbaycan Ali Sovetində Dövlət müstəqilliyimizin bərpası haqqında Konstitusiya Aktını qəbul etdi.

Müstəqilliyin ilk illərində respublikamızda xaos, anarxiya yaranmış və daxili çəkişmələr özünün pik nöqtəsinə çatmışdı. Azərbaycan vətəndaş müharibəsi və parçalanmaq təhlükəsinin astanasında olarkən xalqımız 1993-cü ildə Azərbaycan dövlətini xilas etmək üçün Ümummilli lider Heydər

Azərbaycançılıq

YENİ MÜSAVAT
N 56 (8429) 2 aprel 2024

Mart soyqırımı - bütün azərbaycanlıların qan yaddaşı

Deputat: "Azərbaycançılıq ideologiyası bu məsələdə istəyimizə nail olmaq üçün ən böyük ideoloji xətdir"

Əliyevə üz tutdu. O zaman ölkəyə "rəhbərlik" edən qüvvələr də Azərbaycanı məruz qoyduqları təhlükədən xilas etmək üçün Ulu öndər Heydər Əliyevin Bakıya gəlməsini yeganə çıxış yolu kimi dəyərləndirdilər. Beləliklə, iyunun 9-da Ulu öndər Heydər Əliyevin Naxçıvandan Bakıya gəlişi Azərbaycanın taleyi ilə bağlı narahatlıqlara son qoydu. Bu qayıdış xalqımızı fəlakətdən xilas etdi. Ümummilli liderin Bakıya gəlməsi xəbəri xalq tərəfindən sevincle qarşılandı. 1993-cü il iyunun 15-də isə Ümummilli lider Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi. Tariximizə Milli Qurtuluş Günü kimi

daxil olan 1993-cü il iyunun 15-də Ümummilli lider Heydər Əliyevin Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçilməsi ölkəmizin siyasi tarixində keyfiyyətə yeni bir mərhələnin başlanğıcı oldu. Azərbaycanın müəkkəb kateklizmlərlə müşayiət edilən daxili siyasi böhrandan qurtulması məhz bundan sonra mümkün oldu. Məhz bundan sonra ölkədə vəziyyət sabitləşməyə doğru getməyə başladı, vətəndaş müharibəsinə son qoyuldu, qanunsuz silahlı birləşmələr tərk-silah edildi, nizami ordu quruculuğu istiqamətində önəmli addımlar atıldı, Azərbaycan beynəlxalq təcriddən çıxma bildi. Heydər

Əliyevin qayıdışı, qətiyyəti Azərbaycanın müstəqilliyini istəməyən böyük güclərin Azərbaycanın müstəqilliyinə son qoymaq və ölkəni parçalayıb qəsb etmək planlarını pozdu. Ona görə də əminliklə deyirik ki, Ulu öndər Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın xilas-karını, memarıdır".

Deputat qeyd etdi ki, müstəqilliyimizin möhkəmləndirilməsi istiqamətində növbəti mərhələ Ulu öndər Heydər Əliyevin dövlətin hüquqi bazasının möhkəmləndirilməsi istiqamətində atdığı addımlar idi: "Təkmil siyasi sistemin, hüquqi dövlət və vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu

prosesinin, siyasi mədəniyyətin əsasının qoyulması, davamlı siyasi-hüquqi islahatların həyata keçirilməsi, eyni zamanda, milli həmrəylik və bütövlüyü təmin edən ideologiyaların yaradılması bu kontekstdə xüsusilə vurğulanmalıdır. Bununla yanaşı, Ulu öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasətin fonunda ölkənin siyasi-hüquqi sisteminə müsbət mənada əsaslı dəyişikliklər oldu. Müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasının qəbul edilməsi, qarışıq seçki sistemi əsasında parlament seçkilərinin keçirilməsi dövlətin hüquqi əsaslarının gücləndirilməsi, başqa sözlə, müasir dövlətçilik sisteminin bərqərar edilməsi üçün möhkəm hüquqi baza yaratdı. Məhkəmə islahatlarının həyata keçirilməsi, Konstitusiya Məhkəməsinin və digər mühüm təsisatların yaradılması ölkədə demokratikləşmə prosesinin irəliləməsi aparılmasında mühüm rol oynadı. Azərbaycanda hüquqi, demokratik və dünyəvi dövlət quruldu, vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar edilməsi istiqamətində ciddi addımlar atıldı. Bütün bunların nəticəsidir ki, müstəqil Azərbaycan 1993-cü ildən bu günə qədər inkişaf yolunda əmin addımlarla irəliləyir, möhtəşəm nailiyyətlər əldə edir".

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

Xankəndi, Ağdərə və Xocalıda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti yaradıldı

Qurumun Müşahidə Şurasının tərkibi təsdiq edilib, Elçin Yusubov sədr təyin olunub

"Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxs yaradılıb.

Buna dair Prezident İlham Əliyev Fərman imzalayıb.

Fərmana əsasən "Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin Nizamnaməsi təsdiq edilib.

Müəyyən edilib ki:

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti (bundan sonra - Xidmət) adları çəkilən şəhərə və

rayonlara əhalinin qayıdışı ilə əlaqədar mövcud mənzil fondunun qorunması və saxlanılması, yeni çoxmənzilli bina və fərdi yaşayış evlərinin tikintisinin təşkili, habelə onların idarə edilməsi, eləcə də müvafiq ərazidə abadlaşdırma, yaşıllaşdırma və mənzil-kommunal təsərrüfatı sahələrində fəaliyyət göstərən publik hüquqi şəxsdir;

Xidmətin fəaliyyətinə ümumi rəhbərliyi və nəzarəti həyata keçirmək üçün sədr də daxil olmaqla, 5 üzvdən ibarət Müşahidə Şurası yaradılır;

Xidmətin fəaliyyətinə cari

rəhbərliyi Xidmətin Müşahidə Şurasının vəzifəyə təyin və vəzifədən azad etdiyi icraçı direktor həyata keçirir;

Xidmətin Nizamnamə fondu 5 yüz min manatdır və dövlət büdcəsinin vəsaiti hesabına formalaşır;

Xidmətin saxlanılma xərcləri və fəaliyyəti dövlət büdcəsi və qanunla qadağan olunmayan digər mənbələr hesabına maliyyələşir.

Xidmətin təsisçisinin səlahiyyətlərinin həyata keçirilməsi aşağıdakılara həvalə edilib:

Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə:

nizamnamənin təsdiqi və nizamnamə fondunun miqdarının müəyyən edilməsi, onların dəyişdirilməsi;

idarəetmə orqanlarının yaradılması;

Müşahidə Şurası sədrinin və digər üzvlərinin vəzifəyə təyin və vəzifədən azad edilməsi;

Xidmətin yenidən təşkili və ləğvi;

"Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 3.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş qərarın qəbul edilməsi;

Xidmətə:

Xidmətin strukturunun, əməyin ödənişi fondunun, işçilərinin say həddinin və onların əməkhaqlarının (vəzifə maaşının, vəzifə maaşına əlavələrin, mükafatların və digər ödənişlərin) məbləğinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti ilə razılaşdırmaqla təsdiqi;

bu Fərmanın 4.1-ci bəndində qeyd edilənlər istisna olunmaqla, "Publik hüquqi şəxslər haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 8.2-ci maddəsində publik hüquqi şəxsin təsisçisinin səlahiyyətlərinin Prezidentinə:

lərinə aid edilmiş digər məsələlərin həlli.

Nazirlər Kabinetinə tapşırıb ki, Xidmət "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrini haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş qaydada dövlət qeydiyyatına alındığı gündən bir ay müddətində Xidmətin nəqliyyat vasitələri ilə təmin olunması və maddi-texniki təminatı məsələlərinin həlli üçün zəruri tədbirlər görmək həvalə olub.

Prezidentin digər sərəncamı əsasən "Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti" publik hüquqi şəxsinin Müşahidə Şurasının aşağıdakı tərkibi təsdiq edilib:

Müşahidə Şurasının sədri

Elçin Yusubov - Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi

Müşahidə Şurasının üzvləri:

Elnur Əliyev - Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat nazirinin birinci müavini;

Sarvan Cəfərov - Azərbaycan Respublikası kənd təsərrüfatı nazirinin müavini;

Anar Kərimov - Azərbaycan Respublikası əmək və əhalinin sosial müdafiəsi nazirinin müavini;

Namiq Hümətov - Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini.

Fransa başda olmaqla, xarici havadarlarına güvənən kapitulyant Ermənistan sülh müqaviləsini ləngitməklə yanaşı, özünün təhlükəli oyunlarına davam edir. Getdikcə daha aydın şəkilə görünən budur ki, rəsmi İrəvan yalançı sülh ritorikası fonunda əslində sürətlə silahlanma və revanşa hazırlıq içindədir.

Təbii ki, Bakıda və Ankara da hamıdan yaxşı bunu görür və təhlil edirlər. Maraqlıdır ki, bu arada Ermənistan baş nazir Nikol Paşinyan daha bir vədinə - Qazaxın 4 kəndi ilə bağlı vədə xilaf çıxıb. Martin sonunadək kəndlər Azərbaycana təhvil verilməyib. Bu azmış kimi, xəbər yayılıb ki, Ermənistan Azərbaycanla sərhədə canlı qüvvə və hərbi texnika yığır. O da bildirilir ki, ötən ilin sentyabrından qarşı tərəfin belə fəallığı qeydə alınmayıb. Bundan başqa, iki gün öncə Paşinyan sülh məsələsində yenə nala-mıxa vura-raq, Azərbaycanı, üstəlik, yeni müharibəyə hazırlaşmaqda suçlayıb. "Görünən odur ki, Azərbaycan regionda yeni müharibəyə başlamaq üçün səbəblər tapmağa çalışır" deyib. Yeni şərti sərhədlərə ordu toplayan ölkənin rəhbəri həyasızcasına Azərbaycana şər atıb...

"Son zamanlar Ermənistan-Azərbaycan şərti sərhədinin müxtəlif istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin canlı qüvvəsi, zirehli texnikası, artilleriya qurğuları, habelə digər ağır atəş vasitələrinin cəmləşdirilməsi və qoşunların intensiv hərəkəti müşahidə olunur". Bu barədə isə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin keçən həftəsonu yaydığı son açıqlamada bildirilir. "Axır vaxtlar Ermənistanda Azərbaycanı müharibə ilə hədələyən revanşist qüvvələrin daha da fəallaşması, ölkəmizə qarşı aqressiv ritorikanın yüksək həddə çatması və təxribat cəhdlərinə hazırlıq məqsədilə informasiya məkanında vəziyyətin gərginləşməsinə xidmət edən təhrikçi məlumatların sayının artması özünü büruzə verir. Xəbərdarlıq edirik ki, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən Azərbaycana qarşı hər hansı hərbi təxribat cəhdi olarsa, onun qarşısı Azərbaycan Ordusu tərəfindən qətiyyətlə alınacaq. Bir daha bəyan edirik ki, vəziyyətin gərginləşməsinə və baş verə biləcək hər hansı təxribata görə bütün məsuliyyət tamamilə Ermənistan və onun havadarlarının üzərinə düşəcək", - məlumatda deyilir.

Ermənistanın məhz Brüssel görüşünə sayılı günlər qalmış hərbi fəallaşması təsəddüfümü? İrəvanın əsas hədəfi nədir?

Analitik Elxan Şahinoğlunun bildirdiyinə görə,

Bakıdan revanşistlərə son xəbərdarlıq - İrəvanın aqressiyası...

Ermənistan Azərbaycanla sərhədə canlı qüvvə və hərbi texnika yığmaqla revanş planlaşdırır; ekspertlərə görə, bu ssenari mümkün təxribata hazırlıq məqsədi daşıya bilər

rə, Ermənistanın sərhədə yeni qüvvələr toplanmasını müxtəlif ehtimallarla əsaslandırmaq mümkündür: "Birincisi, Nikol Paşinyan 4 kəndin qaytarılması mövzusu 5 aprelə Brüsseldə müzakirə etmək istəyir, veriləcək məsləhət əsasında qərar verəcək, buna qədər isə sərhədi möhkəmləndirmək qərarını verib. Görünür, Paşinyan bu qənaətdədir ki, Azərbaycanın 4 kəndi geri qaytarmaq üçün çox gözlemək fikri yoxdur. Həqiqətən aprel ayında məsələ həll olunmalıdır. Yaxşı olardı ki, Paşinyanla Brüsseldə görüşən rəsmilər ona kəndləri geri qaytarmaq məsələsini çox uzatmamağı məsləhət görərdilər". **Ekspertə görə, ikinci ehtimal Paşinyanın Ermənistan ordusuna tam nəzarət edə bilməməsi ilə bağlıdır və baş nazirin orduda "5-ci kolon" adlandırıldığı güclər Azərbaycana qarşı təxribat planlaşdırırlar:** "Ermənistandakı Rusiyaya bağlı güclərin sərhədəki erməni zabitlərinə "Paşinyanın əmrini yerinə yetirməyin" çağırışları da bundan xəbər verir. Ermənistan ordusundakı "5-ci kolon"un məqsədi 4 kəndi qo-

rumaq deyil, onsuz da bunu bacarmayacaqlar, Paşinyanı dəvirməkdir".

Siyasi şərhçi Asif Nərimanlının sözlərinə görə, erməni ordusunun hansı məqsədlə kazarmadan çıxdığı məlum olmasa da, hərəkətə keçdiyi dəqiqdir: "Çünki 1 aprel-28 iyun tarixlərində Ermənistanda ehtiyatda olanlar hərbi təlimlərə çağırılıb. Hesab etmək olar ki, canlı qüvvə və hərbi texnikanın hərəkətliyi bu təlimlərlə bağlıdır. Lakin təlimlərdə müəyyən detallar xüsusilə diqqət çəkir: Birincisi, təlimə çağırılan hərbiçilərin sayı 5 minə yaxındır və xüsusi üstünlük zabit heyətinə verilib, mövcud vəziyyətdə 5 minə yaxın hərbiçinin təlimə cəlb edilməsi şübhələrə yol açır. İkincisi, təlimə cəlb edilən hərbiçilərin Azərbaycana qarşı təxribatlara cəlb edildiyi təcrübəsi var: ötən ilin sentyabrında sərhədə törədilən erməni təxribatından sonra ordumuzun cavab addımları nəticəsində məhv edilən hərbiçilər arasında 25 günlük təlimə çağırılanların olması (misal üçün, 40 yaşlı Andranik Antonyan) bunu təsdiq edir. Bu kontekstdə Ermənistanın təlim adı altında Ermənistanın 5 minə yaxın hərbiçiyə

cəlb etməsinin mümkün təxribata hazırlıq məqsədi daşdığı istisna edilməməlidir".

Təhlilçinin fikrincə, Ermənistanın Azərbaycanla döyüşmək gücünün olmadığı bəllidir, lakin mövcud situasiyada sərhəddə təxribatlara əl atə biləcəkləri gözələnən ssenarilərdən: "Belə bir təxribatla sərhəddə gərginlik yaradacaq Ermənistan hakimiyyəti bundan 4 kəndin qaytarılmasını əsaslandırmaq üçün istifadə edə bilər. Paşinyan Tavuş şəfərinə "kəndləri qaytarma-saq, müharibə olacaq" demişdi və bunu daxili ictimai rəyde isbatlamaq üçün kiçik-həcmli hərbi macərəyə gedə bilərlər. Lakin bu, baş verən proseslərdə kiçik elementlərdən biridir. Əsas hədəfin Qərbin Ermənistanın təhlükəsizliyinə cəlb edilməsi olduğu istisna deyil. Aprelin 5-də Brüsseldə keçiriləcək Ermənistan-Avropa İttifaqı-ABŞ formatındakı görüşün Qərb qüvvələrinin Cənubi Qafqaza girişi üçün qapıların geniş açılması məqsədi daşdığı məlumdur. Bu görüş ərəfəsində, yaxud görüşdən sonra Azərbaycanla sərhəddə baş verə biləcək eskalasiya Qərb qüvvələrinin Ermənistanın "təhlü-

kəsizliyinə" cəlb edilməsi üçün əsaslı arqument ola bilər. Eyni zamanda belə bir eskalasiya Rusiyanın Ermənistan-dakı mövqelərinin "vurulması" ssenarisində də lazımlıdır. Bu baxımdan, Ermənistan-da ehtiyatda olan 5 min hərbiçinin cəlb edildiyi hərbi təlimlər və Cənubi Qafqazda gözələnən planlar fonunda Azərbaycanla sərhədə canlı qüvvə-hərbi texnikanın cəlb edilməsi xəbərləri mümkün təxribat hazırlığına dair gözəllətiləri ön plana çıxarır".

Siyasi icmalçı Aqşin Kərimov hesab edir ki, bu, intensiv və ardıcıl xarakter alacaqsə və Azərbaycana qarşı sistemli təxribatın tərkib hissəsi olacaqsə, onda Bakı minimum olaraq taktiki hədəflərə zərbə endirmək hüququndan yararlanacaq: "Azərbaycan maksimal məqsədləri kontekstində daha geniş addımlar atıb Ermənistanın strateji dərinliklərini "yoxlaya bilər". Ermənistan parlamentinin deputatı Tigran Abramyan isə işğal altında qalan 8 kəndin (Qazaxın 7 kəndi və Kərki) qaytarılmasından sonra nələr baş verəcəyini açıqlayıb. Abramyan fikirlərini xəritələr üzərində izah edib. "4+4 variantında

(birinci mərhələdə anklav olmayan 4 kənd, ikinci mərhələdə anklav olan 4 kəndin qaytarılması) Tavuş rayonunun qəsəbələri və dövlətlərə-rası əhəmiyyət daşıyan infrastrukturun hansı vəziyyətdə düşəcəyini iki xəritədə anlamaq mümkündür. Birinci xəritədə Sofulu və Bərxudarlı yaşayış məntəqələri yer alır. Bu kəndlər İcevandandan başlayan Azatamut-Kayan-Vazaşen-Berd yolunun kəsişməsində yerləşir. Beləliklə, bu yol Azərbaycanın nəzarətinə keçəcək. Alternativ sayılan Çəmbək-Berd yolu təmir olunsada, relyef və iqlim baxımından problemlidir. Digər tərəfdən, bu alternativ yolun bir neçə hissəsi də cəbhə xəttinə çox yaxındır və Azərbaycan Ordusunun atəş xəttinə düşəcək. İkinci xəritədə 8 kəndin verilməsindən sonra dəyişəcək vəziyyət açıq yaşıl rəngdə göstərilir. Xəritədən göründüyü kimi, bu kəndlərin təhvil verilməsinin birbaşa və dolayı yolla ciddi fəsadları var. Çox sayda kənd təcrid və ya yarı-mizolyasiya (respublika və regional logistika marşrutlarından kənarda) vəziyyətinə düşür", - Abramyan qeyd edib.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
"Yeni Musavat"

Paşinyan: "Bizim suveren ərazimizlə bağlı təsəvvürlərimiz konkret olmayıb"

"Vətəndaşlıq ərazi ilə bağlıdır". Musavat.com erməni mediasına istinadən xəbər verir ki, bunu Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan TikTok-dakı hesabı vasitəsilə müraciətinə deyib.

"Vətəndaşlıq ərazi ilə bağlıdır, ərazi varsa, vətəndaşlıq var, ərazi yoxdursa, vətəndaşlıq yoxdur, əgər söhbət mifik yox, real vətəndaşlıqdan gedirsə. Hüquq və vəzifə də ərazi ilə bağlıdır. Qanun ərazi ilə bağlıdır, çünki o, ərazidə fəaliyyət göstərir.

Biz bir ölkənin və ya başqa dövlətlərin sərhədlərini keçəndə hüquq və vəzifələr sistemi tamamilə dəyişir. Yəni hər bir ərazinin özünəməxsus hüquq və vəzifələr sistemi var. Təbii ki, bizim bu hüquq və öhdəliklər sistemimiz dəyişir", - deyə Paşinyan bildirib.

Onun sözlərinə görə, demokratiya və Ermənistan dövləti haqqında danışarkən suveren hüquq və vəzifələrə dair baxışları qeyd etmək çox vacibdir.

"Ərazinin qeyri-müəyyən, spesifiklikdən məhrum olduğu, hüququn isə konkret xarakter daşdığı fikri yanlışdır. Bu baxımdan bizim suveren ərazimizlə bağlı təsəvvürlərimiz, ən azı, həmişə konkret olmayıb. Məhz bu aspektdə biz suveren ərazimizin konkretləşdirilməsinə böyük əhəmiyyət veririk, çünki bu, bizim hüquq və öhdəliklərimiz sistemini, eləcə də dövlət haqqında anlayışımızı konkretləşdirir", - deyə Paşinyan yekunlaşdırıb.

□ **Musavat.com**

Amazonlar Üçün zona

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Vasif müəllim Naxçıvanda taxtdan salınandan sonra ərazidən parlaq xəbərlər almaqda yiq. 4-5 gün qabaq belə xəbərlərdən biri hətta Britaniya mətbuatında - ünlü "Qardian" qəzetində dərc edildi. Yazıda Naxçıvanda amazon qadınların qəbrinin tapılmasından danışılır.

Bettani Hyuz adlı ingilis tarixçi zənən vardır, gəlib Naxçıvan şəhərinə, qədim nekropolu (hesab elə pir) qazıb, oradan döyüşçü zənənlərin skeletini çıxarıb. Bunu belə isbat edir ki, zənənlərin barmaq sümükləri ayrıdır, sanki daim ox yayının ipini çəkməklə məşğul olmuşlar. Həmçinin qəbirdə mərhumələrin böyrünə bürünc qılınc, toppuz, ox kimi şeylər qoyulub. At çapdıqları üçün omba sümükləri genişlənməmiş. Bəzi döyüş yaraları da varmış sümüklər üzərində. (Hərçənd Vasif müəllim ərazidə xan işləyən dövrlərdə belə yara ilə dəfn edilənlər çox olmuşdur, lakin biz arxeologiyamızın inkişafına, bölgəyə turist cəlb etmək imkanlarına mane olma-yaq və qaşınmayan yerdən qan çıxarmayaq. Keçənə güzəşt deyirlər. Qız yükü, duz yükü. Naxçıvanın qızı, duzu, qarpızı. Ya xan ölür, ya eşşək).

İngilis alimlərin ilkin mövqeyinə görə, bu məzarların haradasa 4 min il yaşı vardır, bürünc dövrünə aiddir. Mümkündürmü? Əlbəttə. Oralar qədim yurddur, bunu hamı bilir. Elə Vasif müəllim sağlığında (vəzifəli ya öldür, ya işdən çıxart - el məsələni əsasən yazıram) Nuh peyğəmbərin məzarını aşkara çıxarmış, üstündə kamali-ədəblə qəbir daşı qoydurmuşdu. Sübut eləmişdi ki, Nuh qətiyyəni əfsanəvi şəxsiyyət-filan deyil, real insan olub, Ordubadın Kələki kəndində yaşayırmış, sonra 4 iyunda güclü yağış yağıb, gəmiyə minib Arazla üzüb Salyan tərəflərə.

Məsəl üçün yazdım - Nuhun qəbri haqda rəsmi versiyanı dəqiq bilmirəm. Örnək üçün, bir adamın Nuh olduğunu məzar, sümük əsasında necə müəyyən etmək olar? Yəni İsa olsa deyərsən çarmıxın yerləri qalıb. Yəqin Nuhun qəbrindən də islah paltar tapılıb. Bizim tarix elmində belə kəşflər çoxdur.

Vaqif Mustafayevin "Fransız" filmində belə səhnə var: bir nəfər gözliüklü, tumançaq adam gəlir, Yaşar Nurinin qəhrəmanı soruşur ki, sən kimsən, alə, adam deyir Dədə Qorqudam. "Yaşar" qımışır, deyir: "Heç sən görkəmdə Dədə Qorqud olar?" Adam haqlı olaraq deyir: "Dədə Qorqudu görmüsən bəyem?"

Qayıdaq amazonların Naxçıvanda tapılmasına. Prinsipcə, qadın döyüşçülər qəbiləsi - amazonlar haqda qədim yunan miflərində onların Qafqaz bölgəsində yaşadığı göstərilir. Guya bu qadınlar ildə bir dəfə dağdan enir, ətraf qəbilələrin kişiləri ilə əlaqəyə girir, sonra öz yerlərinə çəkilib. Doqquz ay sonra doğulan qız uşaqlarını özlərinə saxlayır, döyüşçü kimi böyüdürlər, erkək uşaqları isə öldürürlər. Elə qəbilənin adının qədim farsca "həmmə zən" - "hamısı qadınlardan, zənənlərdən ibarət" ifadəsindən yaranması versiyası var. Yəni, biz indi "hamısı zənən" deyəndə əslində "amazon" sözünü işlədirik.

Ancaq mövzunun bir ironik, tragikomik cəhəti də var. Qədimdə qadın döyüşçülərin hər mənada at oynatdığı bu ərazilərimizdə indi qız uşaqları doğulmadan, UZİ ilə qətlə yetirilir. Azərbaycan keçən il bu selektiv aborta görə dünyada 1-ci yeri tutmuşdu. Bu, bizim xalq olaraq üz qaramızdır. 4 min il qabaq amazonların yaşadığı ərazidən, 4 min il sonra UZİ-abort qurğuları tapılacaq.

O cümlədən mənə aydın deyil ki, "aslanın erkəyi, dişisi olmaz", "hər kişinin oğlu olar, igidin qızı" kimi ata sözləri olan yurdda hansı yad küləklərin təsiri ilə "qız yükü, duz yükü", "qızını döyməyən dizini döyər" kimi pis məsələlər yaranıb?

Amazonların yuxarıda yazdığım dağdan enmə tədbirini isə indi tərsinə, Rusiyadan ildə bir dəfə gələn ərllər həyata keçirir.

Hər gün xəbər lentində döyülən, öldürülən qızlar, gəlinlər, arvadlar... Sayını itirmişlik. Adiləşib artıq. Mən-cə, arxeoloqlar nədəsə yanılırlar.

Martin 31-də Türkiyədə bələdiyyə seçkiləri keçirilib. Yerli özünüidare orqanlarına keçirilən bu seçkilərdə vətəndaşların 78,11 faizi iştirak edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Türkiyə Yüksək Seçim Kurulunun (YSK) sədri Ahmet Yener seçkilərin nəticələrinə dair açıqlamasında deyib.

Bildirilib ki, böyük şəhər bələdiyyələri üzrə səsəlin 99,99 faizi hesablanıb. Cümhuriyyət Xalq Partiyası (CHP) 35, hakim Ədalət və İnkişaf Partiyası (AK Parti) 24, Xalqların Bərabərliyi və Demokratiyası Partiyası 10, Milliyyətçi Hərəkət Partiyası 8, Yenidən Rifah Partiyası 2, Böyük Birlik Partiyası 1, İyi Partiya 1 bələdiyyə sədrliyini qazanıb.

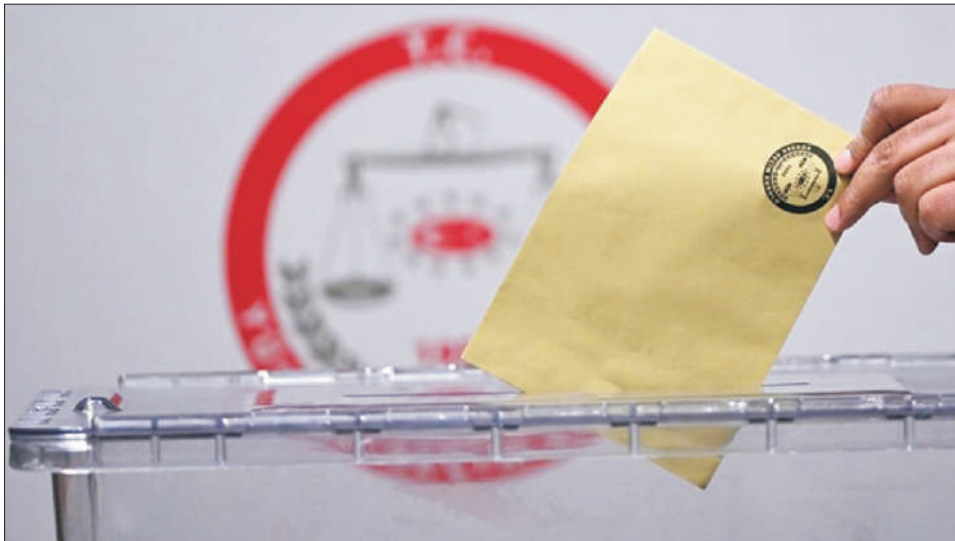
Otuz böyük şəhər üzrə CHP-nin 14, AK Partinin 12, Xalqların Bərabərliyi və Demokratiyası Partiyasının 3, Yenidən Rifah Partiyasının isə bir namizədi bələdiyyə sədri seçilib.

Göründüyü kimi, prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın rəhbərlik etdiyi AKP bu seçkilərdə əsas rəqibi olan Cümhuriyyət Xalq Partiyasına, bütövlükdə isə müxalifətə məğlub oldu. Bu, hakimiyyətdə olduğu 24 illik dövrdə AKP-nin ilk məğlubiyyəti idi. Cümhurbaşqanının seçkinin artıq böyük ölçüdə nəticələri məlum olandan sonra gecə saatlarında etdiyi balkon çıxışı da diqqətləri xüsusi çəkdi, rəğbətə qarşılandı. Ərdoğan dolayısi ilə məğlubiyyətlərini etiraf etdi: "Təəssüf ki, yerli seçki imtahanında istədiyimiz nəticəni ala bilmədik. Millətin iradəsi seçki qutusunda özünü göstərir və öz sözünü qutuda deyir. Millət öz mesajını seçki qutusunda siyasətçiyə çatdırır, öz xəbərdarlığını və minnətdarlığını seçki qutusu vasitəsilə bildirir. 31 mart bizim üçün son deyil, əslində dönüş nöqtəsidir. 31 mart seçkilərində türk milləti yenidən sandıq başında mesajlarını siyasətçilərə çatdırdı. Nəticələrdən asılı olmayaraq, bu seçkinin qalibi ilk növbədə demokratiyamız və milli iradəmizdir. Seçki qutusunda iradəsini əks etdirən bütün vətəndaşlarımıza ürəkdən təşəkkür edirəm. Ümid edirəm ki, seçkilərin nəticələri ölkəmiz üçün faydalı olacaq".

Qeyd edək ki, hər zaman olduğu kimi, bu dəfə də Türkiyədəki seçkilərə böyük maraq oldu. Ölkəmizdə də bu seçkilər çox yaxından izlənilirdi və bir sıra suallar yaranmışdı.

Qardaş ölkədə niyə hər seçki böyük siyasi coşqu ilə müşayiət olunur? Azərbaycanda da mümkündürmü? Paytaxt Bakı daxil, bizim iri şəhərlərimizdə bələdiyyələr nə vaxt yaradılacaq?

AĞ Partiya başqanı Tural Abbaslı qardaş ölkədə seçki təməlinin möhkəm olduğunu söylədi: "Türkiyədə bütün seçkilərin belə ajiotajlı keçirilməsi seçki ənənəsinin olmasıdır. Baxmayaraq ki, qardaş ölkədə uzun müddət təkpartiyalı sistem olub. Səhv etmirəmsə, orada ilk demokratik seçki 1950-ci ildə keçirilib. O zaman iqtidar, yəni CHP

Türkiyədə parlament seçkiləri kimi bələdiyyə seçkiləri - rəylər

Azərbaycanda da mümkündürmü; deputat: "Bunun üçün uzun zamana ehtiyac var"

məğlub olmuşdu. Menderesin rəhbəri olduğu Ədalət Partiyası qalib gəlmişdi. Həmin ilk demokratik seçkidə təməl necə qoyuldu, bu günə qədər həmin ənənə davam etməkdədir. Fikir versəniz, görürsünüz ki, heç bir iqtidarlər, müxalifətlər bir-birini saxta seçkilərdə, səs oğurlamada, yaxud qeyri-legitimlikdə ittiham etmirlər. Heç kəs sandıqlara müdaxilə etmir. Təəssüflər olsun ki, bizdə belə bir ənənə formalaşmayıb. Müstəqillik tariximizdə ilk seçki kimi Ayaz Mütəllibovun seçkisini nəzərə alsaq, yaxud SSRİ-nin tərkibində qalmaq üçün keçirilən referendumu xatırlasaq, təəssüflər olsun ki, o zamandan ənənə yaxşı qoyulmayıb. Bizdə el deyiminə çevrilən bir məsələ var, məsələn, "heç bir mənasi yoxdur, seçilən onsuz da seçilib, sən kimə səs verirsən ver, onsuz da qutudan başqası çıxacaq" kimi ifadələr insanların seçkilərə münasibətinin göstəricisidir".

Partiya başqanı dedi ki, ölkəmizdə bələdiyyə seçkilərinə ilk dövrdə maraq yüksək idi, ümidlər böyük idi: "Amma sonradan göründü ki, bələdiyyələrin heç bir üstünlükləri yoxdur, formal bir qurumdurlar. Yerli icra hakimiyyətlərinin şöbələri funksiyasını yerinə yetirirlər. Ən yaxşı halda icra hakimiyyətinin icazəsi ilə torpaq sata bilirlər. Bələdiyyəlik institutuna ümid olmadığı, hətta bələdiyyələrdə maaşlar belə olmadığı üçün inanmıram ki, Türkiyədəki kimi bu quruma maraq yüksək olsun. İcra hakimiyyətləri seçkilərlə müəyyən olunsun, mer seçkiləri olsun, bəli, o zaman maraq ola bilər. Amma nəzərə alsaq ki, seçkiləri yenə Məzahir müəllim keçirir, o zaman seçkilərə marağın olacağına inanmaq çətindir. Dünya liderliyinə can atan, həttə partiyasının uzadacağını belə hiss edən Ərdoğan demokratik seçkilər keçirirsə, demək ki, şəffaf seçkilər daha önəmli faktordur, nəinki iqtidar məsələsi".

Demokratik Maarifçilik Partiyasının sədri, deputat Elşən Musayev tezliklə Azərbaycanda da bələdiyyə sisteminin Türkiyədəki kimi olacağına inanır: "Əvvəldən axıra qədər həmin seçkini izlədim. Bəli, sürprizlər oldu. Amma bu da gözlənilən idi. Əsas olan isə odur ki, qardaş dövlətin vətəndaşları öz iradələri ilə seçim etdilər, əsl demokratiya nümunəsi göstərdilər və seçkini ümumilikdə bayrama çevirməyi bacardılar.

Təbii ki, Türkiyə kimi ölkələrdə bələdiyyə sistemi tam formalaşmış və bu da əsasən həmin bələdiyyələrin tarixi, stajı ilə bağlıdır. Yəni onlar bir günün, bir ayın, bir ilin içində bu yerlərə gəlib çıxmıyblar. Bəzən məlum kontekstdə Azərbaycan bələdiyyələri ilə müqayisələr aparılır. Bunu düzgün hesab etmərəm. Çünki Azərbaycan bələdiyyələri hələ cavandır və hər kəs əmin olsun ki, müəyyən zaman keçsə, yəni bizə bələdiyyələr də Türkiyə bələdiyyələri ilə eyni sırada dayanmağı, onlar qədər güclü olmağı bacaracaq. Bunun üçün isə həm qanunvericilik sferasında, həm də praktik anlamda ciddi işlər görülür, bələdiyyələrin güclənməsi üçün bütün mümkün addımlar atılır. Elə parlamente bələdiyyələrlə bağlı təqdim olunan son qanun layihəsini bu dediyimə misal kimi göstərə bilərəm. Hansı ki, yerli özünüidare orqanlarının müəyyən qisminin birləşməsinə özündə ehtiva edir və həmin birləşmələr heç şübhəsiz, bələdiyyələrimizin işində yaxşı mənada ciddi dönüş yarada-çaq, onların fəaliyyətinin stimullaşması üçün əhəmiyyətli səbəbə çeviriləcək".

YAP-çı deputat Ceyhun Məmmədov isə müqayisəni qüsurlu sayır: "Düşünürəm ki, bu mənada bu gün Azərbaycan və Türkiyəni müqayisə etmək düzgün olmazdı. Çünki Türkiyədə bu seçkilər uzun illərdir keçirilir və artıq bir ənənə formalaşmış. Hesab edi-

rəm ki, Azərbaycanda bunun olması üçün uzun zamana ehtiyac var. Amma gələcəkdə bu məsələ nəzərdən keçirilə bilər. Bələdiyyələrin fəaliyyətinə gəldikdə isə əlbəttə, bu məsələ ətrafında cəmiyyətdə, parlamentdə müzakirələr aparılır. İri şəhərlərdə bələdiyyələrin yaradılması ilə bağlı zaman-zaman təşəbbüs və təkliflərin biz şahidi olur. Bu mənada gələcəkdə bunun reallaşması mümkündür. Bu istiqamətdə mütləq addımlar atılmalıdır. Eyni zamanda belə seçkilər bizdə də vətəndaşların siyasi proseslərdə aktiv olmasının zəruriliyini ortalığa çıxarır. Vətəndaşların bu proseslərdə aktivliyi çox önəmlidir. Zamanla bu proseslər Azərbaycanda da olacaq və insanların da bu proseslərdə aktiv iştirak edəcəklər".

Respublikaçı Alternativ Partiyasının Siyasi komitəsinin üzvü Natiq Cəfəri öz facebook səhifəsində bu seçkilər fonunda çox ciddi mətləblərə toxunub: "Türkiyəyə diktatura, Ərdoğan diktator deyənlər bir az utansınlar, uduzduğunuz qəbul edən, səssə, seçiciyə önəm verən yerdə diktatura ola bilməz.

Qardaş Türkiyəni ordu quruculuğunda örnək alırıqsa, təhlükəsizlik konsepsiyasında, xarici siyasətdə birgə addımlayırıqsa, idarəetmə sistemlərimizi də uyğunlaşdırmalıyıq - yerli özünüidare sistemini keçməli, Mer institutunu təsis edib birbaşa seçkilər keçirməli, paralel olaraq da 14 iqtisadi rayonu inzibati ərazi vahidinə çevirərək Valilik (Prezidentin şəxsi nümayəndəsi) institutu yaratmalıyıq.

Türkiyə demokratik ölkə yolunda addımladığını göstərdi, bu seçkidən sonra Türkiyənin Qərblə yaxınlaşması sürətlənəcək, iqtisadiyyatda yaranmış problemlərin tədricən həll edilməsinə şəhadilik edəcəyik..."

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Brüsseldə ABŞ-Avropa İttifaqı-Ermənistan üçlü formatda görüşə 3 gün qaldı. Xəbər verildiyi kimi, aprelin 5-də Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan, Avropa Komissiyasının sədri Ursula fon der Lyayen və ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken Brüsseldə keçiriləcək görüşdə Ermənistanın inkişafı ilə bağlı üçtərəfli əməkdaşlıq məsələlərini müzakirə edəcəklər.

Gözlənilən görüş rəsmi Moskvanı ciddi şəkildə narahat edir. Bununla bağlı Rusiyadan edilən xəbərdarlıqlar diqqət çəkir. Ermənistanın Qərb üçün poliqon rolunu oynamaq niyyəti bu ölkədə hərbi bazası və digər qüvvələri, həmçinin strateji maraqları olan Rusiyanı qəzəbləndirib. Ancaq hələlik Kreml maksimum təmkinli davranmağa, Ermənistanla dostluq, qaradaşlıq mesajları verməklə, baş verəcəklərə görə Nikol Paşinyan hakimiyyətini gücləndirməyə üstünlük verir. Ermənistanın təhlükəsizlik şurasının katibi Armen Qriqoryanın "Sədr fon der Lyayen, baş nazir Nikol Paşinyan və dövlət katibi Blinkenin görüşü cari il aprelin 5-də Brüsseldə planlaşdırılır. Görüşdə Ermənistanın inkişafına töhfə verəcək üçtərəfli əməkdaşlıq yollarının müzakirəsi planlaşdırılır. Tədbir həmçinin Ermənistanın dayanıqlılığının artırılmasına yönəlib", - deməsi də Rusiyanı sakitləşdirmədi. Bundan sonrakı xəbərdarlıqlara İrəvandan qarşılıq verilməsi, həmçinin İrəvanın NATO istəyinin olmadığı barədə açıqlamalar da Rusiyanın qəzəbini yatırmağa hesablanıb. Qeyd edək ki, 5 oktyabr 2023-cü ildə Paşinyan və fon der Lyayen Qranadada keçirilən görüşdən sonra birgə bəyanat qəbul etmişdilər. Ermənistanı dəstəkləmək üçün Aİ-ABŞ tədbirinin hazırlanması keçirilən görüşün qayəsini təşkil edirdi. Daha sonra ABŞ Senatının "erməniləri müdafiə qətnaməsi" də Ermənistanla bağlı planların daha irəli aparılmasına rəvac verdi.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi 5 aprel 2024-cü il tarixində Brüsseldə Aİ-Ermənistan-ABŞ müştərək konfransının keçirilməsi ilə bağlı xəbərlərə münasibət bildirib. **XİN-in mətbuat katibi Ayxan Hacızadə** deyib ki, Azərbaycan tərəfi dəfələrlə Avropa İttifaqının, xüsusilə də onun bəzi üzv dövlətlərinin regionumuza münasibətdə müəyyən yanaşmaları və fəaliyyətləri ilə bağlı öz mövqeyini açıq şəkildə ifadə edib: "Maraqlıdır ki, Azərbaycan 30 ilə yaxın silahlı təcavüzün, işğalın və etnik təmizləmənin qurbanı olduğu halda və hətta BMT Təhlükəsizlik Şurasının Ermənistanın işğalçı qüvvələrinin dərhal, tam və qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən 4 qətnaməsinə baxmayaraq, heç zaman Aİ və ABŞ-dan bu formada qeyd-şərtsiz dəstək almayıb. Avropa İttifaqı və ABŞ tərəfindən bu kimi fəaliyyətlər açıq şəkildə birtərəfli və qərəzli xarakter daşıyır və ikili standart

yanaşmasına əsaslanır. Sözügedən konfrans tam şəffaf şəkildə keçirilmir, regional inklüzivlikdən məhrumdur və regionda təşviq edilən və çox ehtiyac duyulan etimad quruculuğuna və integrasiyaya ziddir. Bu konfrans erməni tərəfini xoş niyyətlə danışıqlara sövq etmək əvəzinə, regionda yeni bölücü xətlər və dırnaqarası təsir dairələri yaradır".

XİN-in açıqlamasında daha sonra deyilir: "Beynəlxalq hüququn əsas norma və prinsipləri əsasında davamlı sülhə, sabitliyə və təhlükəsizliyə nail olmaq üçün unikal imkan yarandığı bir zamanda biz bir daha bütün tərəfləri sülh səylərinə əks-təsir göstərən və regionda yeni eskalasiya və gərginlik dalğalarına səbəb ola biləcək addımlardan çəkinməyə çağırırıq".

Bəzi ekspertlər şübhə etmir ki, Qərb Ermənistanı bataqlığa sürükləmək istəyir, sadəcə, Paşinyan hökuməti hələ də fərqləndirir deyil. Azərbaycanın maraqlarına zidd hansısa anlaşma gərginliyi tətikləyə bilər. Xüsusilə də təhlükəsizlik paktının imzalanmaqla Azərbaycanın etirazı sıradan xəbərdarlıq sayılmalıdır. Vaşinqton, Brüssel və İrəvan rəsmiləri hər nə qədər qarşıdakı görüşün bölgə ölkələrinə yönəlik bəd niyyət güdmədiyini bəyan etsələr də, gerçək hədəf, əlbəttə, başqadır - Ermənistanı maşa kimi istifadə edib hansısa məkrli planları işə salmaq. Bəs hansı?

Türkiyənin Azərbaycan-dakı keçmiş hərbi attaşesi, ehtiyatda olan general Yücel Karauz Musavat.com-a açıqlamasında deyib ki, 5 aprel görüşünü, sadəcə, Azərbaycan, Türkiyə, Rusiya kontekstində dəyərləndirmək yanlış olar. Onun fikrincə, planlaşdırılan görüşün əsas məqsədi yaxınlaşmaqda olan gərginlik və müharibə şəraitində Qafqazın cənubundan Rusiyaya qarşı cəbhə açmaq və Türk dünyasının integrasiyasının, Zəngəzur dəhlizinin qarşısını almaqdır. Sitat: "Qərb Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh sazişinin imzalanmasına əngəllər yaratmaq üçün 5 apreldə görüş planlaşdırılır. ABŞ-ın, NATO-nun və Avropa İttifaqının Cənubi Qafqaz siyasətinin əsasında 2 məqsəd dayanır: 1. Rusiyayı Cənubi Qafqazdan sıxışdırıb çıxarmaq 2. 300 milyonluq Türk dünyasının integrasiyasının qarşısını almaq. Bu istiqamətdə bölgəni münaqişə və gərginlik mühiti halına gətirmək əsas məqsəddir. Təbii ki, bu atılan addımlar Ermənistanı cəsarətləndirir". **Ekspert hesab edir ki, Brüssel görüşündən sonra Ermənistanla si-**

Zəngəzur dəhlizi və "Turan yolu" hədəfdə - 3 gün sonra...

Qərb Ermənistanı bataqlığa sürükləmək istəyir, Paşinyan hökuməti hələ də fərqləndirir deyil; Azərbaycanın maraqlarına zidd hansısa anlaşma gərginliyi tətikləyə bilər; ekspertlərdən ilginclik mövqelər

"Gücdən düşmüş Qərbin və ya başqa birisinin bu prosesi dayandırmaq imkanı yoxdur"; "ABŞ və Avropa İttifaqı, əlbəttə, Rusiyanın Zəngəzur dəhlizinə nəzarətini istəmir"

İlah-sursat dəstəyi göstərəcək: "Dünya Bankı vasitəsilə Ermənistanla çox aşağı faizli və uzunmüddətli kreditlər verəcək, bəlkə də qarşılıqsız maliyyə yardımları ediləcək ki, Qərbin məqsədlərini Qafqazda davam etdirdir. Təbii ki, buna həm Rusiya, həm Türkiyə, həm də Azərbaycanın kənardan tamaşa etməsi mümkün deyil. Çox istərdik ki, Qafqaz bölgə ölkələrinin işbirliyi ilə sülh, sabitlik və əmin-amanlıq mühitə çevrilsin. Bölgə ölkələri öz müqəddəratlarını özləri təyin etsinlər. Yaxın gələcəkdə Ermənistanın ikinci Ukrayna olma ehtimalı yüksəkdir". **Lakin generalın sözlərinə görə, Türkiyə və Azərbaycan Qərbin və ya dünyanı idarə edən güclərin asanlıqla və keçəcəyi ölkələr deyil:** "Regional güc olan, Qafqazın ən güclü ordusuna sahib olan Azərbaycan 2020-ci ildə bunu sübut edib. Rusiya, Türkiyə və Azərbaycanın göstərəcəyi ortaq iradə baş verə biləcək insidenti azaldacaq, Ermənistanı məyus edəcək. Ermənistanın böyük güclərin mübarizə meydanına dönəcəyi istisna edilmir. Ermənilər Qərbdən və ABŞ-dan fayda gözləyirlər, amma bu, belə olmayacaq. Ermənistanı qan, göz yaşı və 2020-ci ildə yaşadığı travmadan daha ağır bir travma gözləyir".

Öz növbəsində Türkiyənin digər tanınmış hərbi və təhlükəsizlik eksperti Abdullah Ağar hesab edir ki, Ermənistan sülh sazişini imzalamaq istəmir, bu da müharibə səbəbidir: "İmzalanmayan sülh sazişi qeyri-sabitliyin əsas səbəbidir. Buna görə də yeni müharibə başlaya bilər. Sülh sazişinin imzalanmamasından istifadə edirlər. Biz müharibə istəmirik, amma bizi bir savaşa içərisinə çəkə bilərlər. Bu mənada təşəbbüsü əldən verməmək son dərəcə önəmlidir. Yeni başqasının istədiyi yerdə, zamanda və formada bir savaşa girməmək önəmlidir". Türkiyəli hərbi analitiklərin narahatlığı nə dərəcədə əsaslıdır? Doğrudanmı hədəf həm də Zəngəzur dəhlizini əngəlləyib Turan yolunu bağlamaqdır? 3 gün sonra Brüsseldə regionla bağlı konkret nə baş verəcək?

Azad Vətən Partiyasının sədri Akif Nağı "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, deyilən fikirlərdə müəyyən həqiqət var: "Amma bilməliyik ki, Turan yolunu Qərb cılız Ermənistan vasitəsilə ala bilməz. Ermənistan özü geniş müharibəyə başlayıb aranı qarışdırmaq gücündə deyil. Belə zəif bir ölkə ilə "ikinci Ukrayna" yaratmaq mümkünsüzdür. Ögər Ermənistan buna cəhd edərsə, ya Azərbaycanın, ya

da Rusiyanın birgünlük müharibəsi onun fəam kapitulyasiyası ilə başa çata bilər. Ona görə də Qərbin sifarişçi, Ermənistanın alət kimi bu variantla qol qoyacağı inandırıcı deyil. Brüssel görüşü böyük ehtimalla Ermənistanı Rusiyanın təsir dairəsindən çıxarmaq cəhdi ilə bağlıdır. Qərb bu dəfə daha ciddi addım atmaq fikrindədir. Özlərinin açıqlamalarına görə, Ermənistanın təhlükəsizlik məsələsini daha konkret şəkildə gündəmə gətirəcəklər".

A.Nağı Rusiya amilini xüsusi vurğuladı: "Təbii ki, təhlükələri Rusiya tərəfdən gözləyirlər. Rusiya Gümrüdəki hərbi bazanı hərəkətə gətirə bilər. Qərb bu bazanın neytrallaşdırılmasının yollarını axtarır. Üçtərəfli görüşdə bu məsələni həll etməyə çalışacaqlar. Bunun üçün isə Ermənistanın ciddi silahlandırılması, həmçinin oraya güclü hərbi kontingentin yerləşdirilməsi gərəkdir. Azərbaycanla bağlı, həmçinin regionda Türkiyənin təsir imkanlarının məhdudlaşdırılması istiqamətində də planlar yox deyil. Turan yolu, Turan birliyi onları narahat edir. Hətta məzmun etibarilə Turan yoluna çevrilmiş Orta yola alternativ də təklif edirlər. Bu yolun Fransadan başlayıb, Rumıniya, sonra Qara dənizlə Gürcüstana, Ermənistanla, oradan da

İrana, Çinə istiqamətlənməsi nəzərdə tutulur. Amma bu yol hələ ki ciddi dəstək qazanmayıb. Proses böyük əksəriyyətdə sərf edən Orta Yol, Turan yolu üzərində qalıb. Turan yolu artıq reallığa çevrilir, eyni zamanda Turan-Türk birliyi ideyası milli ideyaya çevrilməkdədir. Gücdən düşmüş Qərbin və ya başqa birisinin bu prosesi dayandırmaq imkanı yoxdur".

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə hesab edir ki, aprelin 5-də ABŞ-Ermənistan və Avropa İttifaqı görüşündə məqsəd əsasən regionda yeni bir siyasi nizam yaratmaqdır: "Bu görüş konkret olaraq Rusiyaya qarşıdır. Təbii ki, regionda hər iki güc siyasi iradə ortaya qoyursa, yeni problemlər yarana bilər. Azərbaycan regionda yeni nizam yaradıb. İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra ABŞ və Avropa İttifaqı regionda sülh və geosiyasi cəhətdən möhkəmlənmək istəyirsə, ilk növbədə İrəvanı Azərbaycanla sülhə məcbur etməlidir. Çıxış yolu budur. Sülh olmadan Ermənistanla bağlı siyasət müsbət nəticə verməyəcək. Cənubi Qafqazda Rusiyanın mövqeyini zəiflətmək siyasəti hazırkı mərhələdə səhv aparılır. Birtərəfli şəkildə Ermənistan hakimiyyəti ilə danışmanın nəticəsi ola bilməz". **Ekspert hesab edir ki, əgər bu görüşdə Nikol Paşinyandan Azərbaycanla birbaşa danışıqlara gedilməsi və dörd kəndin qaytarılması tələb edilərsə, regionda ümumi bir nizamə təhəvilə verilə bilər:** "Hesab edirəm ki, bu, olmayacaq. Ermənistanla təhlükəsizlik və maliyyə təminatı verməklə bu ölkəni hazırkı problemlərdən çıxara bilməyəcəklər. ABŞ və Avropa İttifaqı, əlbəttə, Rusiyanın Zəngəzur dəhlizinə nəzarətini istəmir. Amma həm də bu dəhliz vasitəsilə xüsusilə Türkiyənin Türk ölkələri ilə əməkdaşlığına mane olmayacaqlar. Çünki Qərb regionda Türkiyənin regional mövqeyini qəbul edib. Üçtərəfli görüşdə ilk növbədə sülh müzakirə olunsaydı, Azərbaycan da dəvət edilərdi. Deməli, burada heç də sülh prosesi tam müzakirə edilməyəcək".

□ **Elsad PAŞASOY, "Yeni Müsavat"**

Dünya bazarında neft qiymətləri ilin birinci rübünü müsbət dinamika ilə başa vurdu. Hazırda Brent etalon markasının bir bareli 86-87 dollar aralığında ticarət olunur. Qiymətlərin belə artımında global iqtisadiyyatda, xüsusilə Çində artımın dinamikaasında müsbət dəyişikliklərlə yanaşı, beynəlxalq geosiyasi-hərbi proseslər də mühüm rol oynayır.

Birincilərə Çində iqtisadiyyatın aparıcı sahələrində ilk iki ayda müsbət dinamikanın sürətlənməsi, inkişaf etmiş ölkələrdə inflyasiyanın kəskin azalması fonunda sərt monetar siyasətin yumşaldılması perspektivinin yaxınlaşması, ikincilərə isə ilk növbədə Qırmızı dənizdə Yəmənin Husilərinin ticarət gəmilərinə hücumları, həmçinin Rusiyanın neft emalı zavolarına Ukraynanın dron zərbələri aiddir.

Bir sıra ekspertlərə görə, hətta Qırmızı dənizdə və Rusiyadakı hadisələr olmasa belə, neft qiymətləri tələbin artması nəticəsində yüksələcəkdir. Belə ki, OPEK+ razılaşmasının iştirakçıları neft hasilatında azalmaya dair qərarın müddətini uzadıblar. Razılaşmaya qoşulan bir sıra ölkələr ikinci rüb ərzində könüllü olaraq neft hasilatını ümumilikdə gündəlik təxminən 2,2 milyon barel azaltmağa davam edəcəkdir.

Xatırladaq ki, 30 noyabr 2023-cü ildə baş tutan son OPEC+ iclasında bir sıra alıyan ölkələri neft bazarını tarazlaşdırmaq üçün 2024-cü ilin birinci rübündə neft hasilatının könüllü olaraq 2,2 milyon barel azaldılması barədə razılığa gəliblər. Aprel-iyun aylarında azalmaların həcmi demək olar ki, eyni səviyyədə qalacaq - 2,17 milyon barel. Səudiyyə Ərəbistanı birinci rübə olduğu kimi hasilatı sutkada 1 milyon barel, BƏƏ - 163 min barel, Küveyt - 135 min barel, Qazaxıstan - 82 min barel, Əlcəzair - 51 min barel, Oman - 42 min barel azaldacaq.

İraqda neft hasilatının azalması bir qədər də dərinləşəcək və birinci rübə sutkada 220 min təşkil edirdisə, ikinci rübə bu rəqəm 223 min barel olacaq.

Rusiya baş nazirinin müavini Aleksandr Novak deyib ki, OPEK+ çərçivəsindəki razılaşmaya əməl etmək üçün ikinci rübə Rusiya hər ay fərqli strukturla hasilatı və ixracını ümumilikdə 471 min barel azaldacaq: apreldə Rusiya hasilatı 350 min barel, ixracı isə 121 min barel azaldacaq, may ayında - müvafiq olaraq 400 min barel və 71 min barel; iyun ayında hasilatı yalnız 471 min barel azaldacaq.

Neft bazarında canlanma - nikbinlik nisbidir, yoxsa...

OPEK-də isə hesab edirlər ki, bu il neft tələbatı daha çox artacaq, amma...

Rusiyanın OPEC+ çərçivəsində 2024-cü il üçün rəsmi neft hasilatı kvotası bütün 2024-cü il üçün 2023-cü ilin aprelinde elan edilmiş könüllü hasilatın azaldılması nəzərə alınmaqla, sutkada 9,95 milyon barel təşkil edir. Belə ki, apreldə Rusiyanın istehsalı sutkada 9,1 milyon, mayda 9,05 milyon barel, iyununda 8,979 milyon barel səviyyəsində olmalıdır ki, bu da Səudiyyə Ərəbistanının kvotasına uyğundur.

İkinci rüb üçün hasilatın azaldılmasına əlavə olaraq, Rusiya da daxil olmaqla, bir sıra OPEC+ ölkələri 2023-cü ilin yazından 2024-cü ilin sonuna qədər neft hasilatının könüllü olaraq daha 1,66 milyon barel azaldılmasına riayət edirlər.

Qeyd edək ki, bu ilin ilk aylarında belə əksər analitik mərkəzlər bu il dünyada neftə olan tələbatın zəif artımını proqnozlaşdırırdılar. O cümlədən Beynəlxalq Enerji Agentliyi ilə OPEK-in proqnozları bu baxımdan kəskin fərqlənirdi. Belə ki, global neft bazarının vəziyyəti ilə bağlı fevral hesabatında BEA 2024-cü ildə tələbatın sutkada 1,22 milyon barel, OPEC isə analoji hesabatda 2,25

milyon barel artacağını proqnozlaşdırırdı. "Reuters"-in hesablamalarına əsasən, proqnozlar arasındakı fərq global neft tələbinin təxminən 1 faizini təşkil edib.

Mart ayında BEA 2024-cü ildə dünyada neftə olan tələbatla bağlı proqnozlarına dəyişiklik edib. Agentlik birinci rübə qeyri-OPEC ölkələrindən neft təklifi proqnozunu sutkada 100 min barel artıraraq 102 milyon barelə çatdırıb, 2024-cü ilin sonu üçün isə 900 min barel azaldıb - 102,9 milyon barelə salıb.

Bundan əvvəlki proqnozunda agentlik cari ilin sonunda bazarda gündəlik neft təklifinin tələbdən 0,8 milyon barel çox olacağını gözləyirdisə, indi OPEK+ razılaşması çərçivəsində hasilatın indiki templəri saxlanacağı təqdirdə, tələbin təklifdən 300 min barel yüksək olacağı qənaətinə gəlir.

BEA-nin hesablamalarına görə, kommersiya neft ehtiyatları fevralda 47,1 milyon barel və ya sutkada 1,6 milyon barel artaraq, yanvardakı kəskin azalmanı (48 milyon barel) kompensasiya edib. Qırmızı dəniz vasitəsilə daşımaların dayandırılması nəticəsində ilkin məlumatlar göstərir ki, dənizdə tankerlərdə saxlanan

neft ehtiyatları 84,7 milyon bareldən çox artıb. Bunun əksinə olaraq, quruda ehtiyatlar ardıcıl yeddinci aydır ki, azalıb.

OPEK-də isə hesab edirlər ki, bu il neftə tələbat daha çox artacaq. OPEC 2024-cü ildə dünyada neftə tələbatın artım tempi ilə bağlı proqnozunu sutkada 2,2 milyon barel, 2025-ci ildə isə 1,85 milyon barel olmaqla sabit saxlayıb.

Təşkilat analitiklərinin fikrincə, bu il gündəlik neft istehlakı 2,25 milyon barel artacaq və 104,46 milyon barel təşkil edəcək: "2024-cü ilin birinci rübündə Yaponiya və Cənubi Koreyanın sənaye və neft-kimya sektorlarında gözlənilən zəiflik səbəbindən Asiya-Sakit Okean regionunda istehlak proqnozunda bir qədər aşağıya doğru düzəliş edilib. Bununla belə, bu azalma Hindistanda və digər Asiya ölkələrində istehlak artımı ilə kompensasiya edilir".

OPEC hesab edir ki, İƏİT ölkələrində neft tələbatı ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə sutkada təxminən 0,3 milyon barel artacaq. İƏİT üzvü olmayan ölkələrdə Çin və Yaxın Şərq, digər Asiya ölkələri, Hindistan və Latin Amerikasının dəstəyi ilə neftə tələbatın illik 2 milyon ba-

rel artacağı gözlənilir.

Analitiklər deyir ki, 2024-cü ildə tələb hava səyahətləri və yük daşımalarına güclü tələbat, eləcə də güclü sənaye, tikinti və kənd təsərrüfatı fəaliyyəti, xüsusən də İƏİT-ə daxil olmayan ölkələrdə dəstəklənəcək. Əsasən Çin və Yaxın Şərqdə neft-kimya sektorundan da neftə tələbatın artacağı proqnozlaşdırılır.

2025-ci ildə global neft tələbatı cari ilin eyni dövrü ilə müqayisədə gündə 1,85 milyon barel artaraq 106,3 milyon barelə çatacaq. İƏİT ölkələrində artımın 0,1 milyon barel olacağı, İƏİT üzvü olmayan ölkələrdə isə tələbatın 1,7 milyon barel artacağı gözlənilir.

OPEC) baş katibi Heysem əl-Qays Küveyt Xəbər Agentliyinə müsahibəsində bildirib ki, iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizə səbəbi ilə neftdən uzaqlaşma xüsusilə qida, dərman və bərpa olunan enerji mənbələri üçün avadanlıq istehsalının azalmasına səbəb ola bilər. Onun sözlərinə görə, son illərdə etiraf mühitin qorunması bəhanəsi ilə neftdən uzaqlaşmağa çağıran çoxlu səslər var. OPEC-in baş katibi neftin

dünya enerji balansının 31 faizini təşkil etdiyinə işarə edərək, bu cür çağırışları "yanlış və qeyri-real" adlandırır. O qeyd edib ki, neft global iqtisadiyyatda mühüm rol oynayır və gündəlik həyatın ayrılmaz hissəsinə çevrilib: "Neft yox olarsa, bu, külək turbinləri və günəş panelləri kimi bərpa olunan enerji mənbələri üçün avadanlıqların istehsalına təsir göstərəcək, çünki onların istehsalı neft məhsulları ilə bağlıdır".

Əl-Qaysın sözlərinə görə, neftin istehlakdan çıxarılması yol, dəniz və hava nəqliyyatına, qida, əczaçılıq və tibbi ləvazimatların istehsalına mənfi təsir göstərə bilər, həmçinin sabun və diş pastası çatışmazlığına səbəb ola bilər.

Əl-Qays əlavə edib ki, neftə tələbatın 2030-cu ilə qədər pik həddə çatacağına dair xəbərlər qalığı yanacaqlardan tamamilə uzaqlaşmaq çağırışlarına əsaslanır. OPEC-in proqnozlarına görə, 2045-ci ilə qədər global neft tələbatı baza ssenarisi üzrə sutkada 116 milyon barel, alternativ ssenarilərdən biri üzrə isə 120 milyon barelə çatacaq: "Zəruri neft tədarükünün təmin etmək üçün 2045-ci ilə qədər biz neft sənayesinin müxtəlif sektorlarına təxminən 14 trilyon dollar sərmayə qoymalıyıq".

Göründüyü kimi, neft hasilatçıları tələbatın artımını, istehlakçılar isə azalmasını gözləyirlər. Hələlik reallıq tələbatın kəskin artımı olmadan qiymətlərin yüksək qaldığını göstərir. Bu isə gəlirlərinin mühüm hissəsi neft ixracından formalaşan Azərbaycan kimi ölkələr üçün komfortlu şərtlər deməkdir: hasilat və ixrac azalsa da, yüksək qiymətlər iqtisadiyyatı ayaqda saxlayacaq qədər gəlirləri təmin edir.

Energetika Nazirliyinin açıqladığı məlumata görə, 2024-cü ilin yanvar-fevralında Azərbaycanda 4,8 milyon ton neft və kondensat (azalma 5,9 faiz) hasil olunub.

Hesabat dövründə "Azəri-Çıraq-Günəşli" yataqlar blokundan 2,7 milyon ton neft (azalma 12,9 faiz) hasil edilib ki, bu da ümumi hasilatın 56,3 faizini təşkil edib. İki ayda "Şahdəniz" yatağından 0,7 milyon ton kondensat (2023-cü ilin yanvar-fevral ayları səviyyəsində), SOCAR tərəfindən 1,3 milyon ton kondensatla neft hasil edib (27,1 milyon ton).

İki ayda Azərbaycandan neft və kondensat ixracı 3,9 milyon ton (2023-cü ilin yanvar-fevral səviyyəsi ilə müqayisədə 4,9 faiz azalma) təşkil edib.

Azərbaycan hökuməti 2024-cü ildə kondensatla birlikdə neft hasilatını 29 milyon 492,3 min ton planlaşdırır.

□ **Dünya SAKİT,**
"Yeni Müsavat"

• **İŞİD-in sosial şəbəkələrində bu yay Olimpiya Oyunlarının keçirilməsi planlaşdırılan Parisə hücumdan bəhs edilib. Bu yarışlar global arena və böyük auditoriya səbəbilə böyük hədəf hesab olunur. Belə bir təhlükə barədə ABŞ ordusunun istifadə olan polkovniki Co Buçinon Fox Business telekanalına verdiyi açıqlamada danışıb.**

Qeyd edək ki, İŞİD indiyədək Fransada bir neçə terror aktı törədib. Rusiyadakı 22 mart qanlı olayından sonra isə hədəfdə həm də Parisin olduğu haqda informasiyalar artıb. Bu arada məlum olub ki, Parisdə keçiriləcək 2024-cü il Yay Olimpiya Oyunları ilə bağlı təhlükəsizlik məlumatlarının olduğu USB itib. Fransanın BFMTV kanalının məlumatına görə, şəhərin Şimal vəqzalında Paris bələdiyyəsinin əməkdaşının çantası qatarda oğurlanıb. Çantanın içində 2 USB disk və bir iş kompüterinin olduğu bildirilib. Qatardan düşən zaman çantasının oğurlandığını görən bələdiyyə işçisi şikayət edib. Sözügedən USB disklerden birində 2024-cü il Paris Olimpiadası üçün təhlükəsizlik planları olub. Hadisə ilə bağlı araşdırmalara başlanılıb. Yerli mətbuat bu vəziyyətin olimpiada üçün təhlükəsizlik zəifliyi yaradıb-yaratmayacağı məsələsini gündəmə getirib. Olimpiada zamanı Paris Bələdiyyəsinə bağlı 2000-ə

yaxın bələdiyyə polisinin xidmətdə olacağı gözlənilir.

O da məlum olub ki, Paris 2024 Olimpiya Oyunlarının təhlükəsizliyini təmin edəcək kadrlar arasından 250 nəfər uzaqlaşdırılıb. Bu məlumatı Fransa daxili işlər naziri açıqlayıb. Onun sözlərinə görə, Olimpiya Oyunlarının təhlükəsizliyini təmin edəcək məsul işçilərin monitorinq aparılır. Monitorinq könüllülərə də tətbiq ediləcək. Hər kəs oyunların müxtəlif mərkəzlərinə girişnişanlarına sahib olacaq. Buna görə də onların hamısı Milli İnzibati Təhlükəsizlik Təhqiqat Xidməti (SNEAS) tərəfindən yoxlamadan keçməlidir. Ümumilikdə, yoxlama bir milyon insan arasında aparılmalıdır, ancaq hələlik onlardan yalnız 89 min nəfər yoxlamadan keçib. Qarşıda hələ 900 min nəfərin yoxlanması dayanır. Fransalı nazir qeyd edib ki, təhlükəsizlik işçiləri ilə yanaşı, hazırda kəşfiyyat xidmətləri 20 min insanı izləyir və onların hamısı Fransada deyil. Gündəlik olaraq 800 nəfər fiziki nəza-

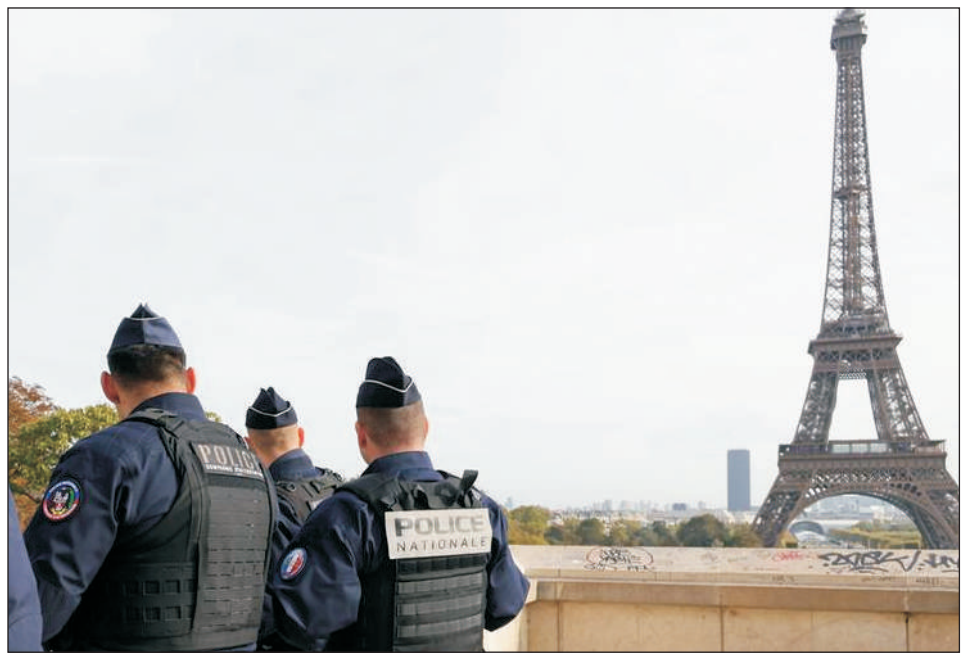
İŞİD Parisi hədələdi - azərbaycanlıların da qatilacağı olimpiadaya terror təhdidi

Arzu Nağıyev: "Olimpiya Oyunları kimi oyunlara ev sahibliyi edən dövlət təhlükəsizliyi də təmin etməlidir"

rətdə saxlanılır. Buraya "radikal islamçılar", irqi müharibəni sürətləndirməkdə maraqlı olan ultra sağçı və solçular, habelə Rusiyadan gələn xarici müdaxilə riskləri də daxildir. Daxili işlər naziri Fransada təhlükəsizlik baxımından "annus horribilis"dən (təhlükəli il) qorxduğunu göstərib. Olimpiya Oyunlarından əvvəl Almaniyada futbol üzrə Avropa Çempionatı 2024, Tur de Frans (Tour de France) və Normandiya desant çıxarma əməliyyatının ildönümü ilə əlaqədar bir çox tədbirlərin təhlükəsizliyi təmin edilməlidir. Bütün bunlarla yanaşı, olimpiada zamanı ölkədə etiraz nümayişlərinin keçirilməsi də istisna deyil. Fransa olimpiadasında isə Azərbaycan da idmançılar daxil, öz nümayəndə heyəti ilə təmsil olunacaq.

Fransa bu qədər sayda idmançının və qonağın təhlükəsizliyini təmin etmək iqtidarındadırmı? Hansı ön tədbirlər görülməlidir?

Deputat, Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiyaya qarşı mübarizə komitəsinin üzvü Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"a de-

yib ki, böyük tədbirlər zamanı təmsil olunan dövlətlərin təhlükəsizliyi təmin edən orqanları ilə tədbir təşkilatçısı olan yerli dövlətin təhlükəsizlik, hüquq-mühafizə orqanları əlaqəli şəkildə çalışmalıdır: "Məhz İŞİD-in belə bir tədbir öncəsi təhdid bəyanatı ilə çıxış etməsi onu göstərir ki, çox ciddi rejimli təhlükəsizlik, mühafizə tədbirləri görülməlidir. Bütün şübhəli qurumlar, İŞİD-lə əlaqəsi olma ehtimalı olan şəxsləri yenidən yoxla-

maq və ciddi şəkildə nəzarətdə saxlamaq, bütün hərəkətiliklərini qeydə almaq vacibdir. Bundan başqa, sosial şəbəkələrdə, mətbuatda gedən və digər mənbələrdən əldə olunan məlumatlar da ciddi şəkildə təhlil olunmalıdır".

Arzu Nağıyev bildirib ki, belə tədbirlər bir şəhərdə, bir arenada deyil, müxtəlif ərazilərdə keçirilir: "Fransada baş verən hadisələr, iqtidar-müxalifət münasibətlərindəki kəskin çəkişmələr belə

tədbirlərin təhlükəsizlik məsələsinə də təsirlişizlənə bilər. Bununla belə, Olimpiya Oyunları kimi oyunlara ev sahibliyi edən dövlət təhlükəsizliyi də təmin etməlidir. İdmançıların özləri də, vətəndaşlar da təhlükəsizlik məsələlərinə laqeyd yanaşmamalıdır".

Qeyd edək ki, Paris 2024 Olimpiya Oyunları iyulun 26-dan avqustun 11-dək keçiriləcək.

□ **Elşən MƏMMƏDƏLİYEV,** "Yeni Müsavat"

Bəli, dünyada maraqlı şeylər çoxdur, olduqca çox. Amma maraqlı məsələlər də iki cür olur. Bir qrupu adamı daha çox həyəcanlandırır, digər qrupu isə əsasən düşündürür. İşin tərsliyindən son vaxtlar həyəcanlandırıcı məsələlər çoxalıb - hara baxırsan, müharibədir, qırğındır, hədədir, xəbərdarlıqdır. Amma arasına maraqlı, düşündürücü məsələlər də olur.

Hüseyinbala SƏLİMOV

vəziyyət heç vaxt belə olmayıb - ölkənin şərqində rus təsiri, qərbində isə qərbçilik daha güclü olsa da, bütövlükdə bütün ölkə də özünü daha çox müstəqil və ayrı millət hesab edib, daim istəyibdilər ki, özlərinin ayrıca dövlətləri olsun...

Əslində elə Belarusda da vəziyyət heç də birmənalı şəkildə "velikorus"ların istədiyi kimi deyil. Onlar da özlərini ruslarla bir millət hesab etsələr də öz dövlətlərinin olmasını əleyhinə deyillər. Hətta rəyi öyrənilənlərin çoxu belə düşünür ki, ölkə həm Rusiya ilə, həm də Qərblə münasibətlər qurmaldır, özü də bərabər bir şəkildə, heç bir tərəfə əyilmədən...

Prinsipcə, bu, tanış məqamdır. Məgər biz özümüz qarşıda Türkiyəyə münasibətdə "bir millət, iki dövlət"

Rusiyanın "təbii" dostları və düşmənləri...

demirikmi? Amma ruslar heç də qarşıda Türkiyə kimi düşünmürlər. Onlar belə hesab edirlər ki, Moskva cəmi slavyan xalqları üçün mərkəz olmalıdır, özü də idarəedicisi. Halbuki dünyada bir neçə dövləti olan ne qədər xalq var! Məsələn, ərəblərin bir görün ne qədər dövləti var?! Onların heç də hamısı Səudiyyə Ərəbistanından, yaxud da Misirdən asılı deyillər. İngilislərin üç böyük, hətta dəyərdir ki, nəhəng dövləti var: ABŞ, Böyük Britaniya və bir də Avstraliya! Bundan başqa, ingilisdilli, eləcə də Britaniya kralının "idarəçiliyində" olan neçə-neçə dövlət var!..

Onların hamısı müstəqildir. Bəli, tarixdə ingilis dövlətlərinin bir-birinə qarşı müharibə apardığı vaxtlar da olubdur - məsələn, ABŞ-ın İngiltərəyə qarşı istiqlalçılıq müharibəsi apardığı vaxtlarda olduğu kimi! Amma bu, ingilis kralına qarşı müharibə idi, onun keçmiş təbəələrinin bir hissəsi müstəqil dövlət olmaq istəyirdilər...

Əlbəttə, axtarsaq, Rusiya-Ukrayna müharibəsində də oxşar detallar tapa bilərik. Ukrayna və ukraynalılar uzun müddət Rusiyanın idarəçiliyində olublar. İndi isə müstəqillik savaşı aparırlar. Bəli, onlar sözün əsl mənasında müstəqil olmaq, öz dostlarını və ya düşmənlərini özləri seçmək istəyir-

lər. Rusiya isə deyir ki, mənə asılı olmalısən, mən müəyyən edəcəm: sən kiminlə dost, kiminlə düşmən ola bilərsən...

Odur ki, dünya bir tərəfə, Rusiya çox təəssüf ki, hətta slavyan aləmində də ən sevil-məyən ölkədir.

Polşa, Çexiya və Ukrayna kimi slavyan dövlətləri bir tərəfə, güman ki, onları heç serblər də sevmirlər, çünki on illər ərzində onlar da Kremlin diktatını görüblər.

"Qalır" (o, da müvəqqəti!) yalnız və yalnız Belarus. Biz hələ bir vaxt özlərini Rusiya imperiyasının ən sadıq xalqları hesab edən Ermənistan kimi keçmiş "müttəfiq"ləri demirik. Bəli, ermənilər yüz il bundan əvvəl Osmanlıya necə satmışdılarsa, Rusiyanı da elə satacaqlar. Osmanlıda da onlar əvvəlcə "sadiq millət" hesab edilirdilər, türk qardaşlarımız da onları qəbul edib sığınacaq vermişdilər! Amma sonrasına nə oldu? Hamıya məlumdur! Ermənilər bir vaxt ruslar və Rusiya imperiyası haqqında da belə deyirdi; Rusiya onları Cənubi Qafqaza köçürdü, azərbaycanlıların torpaqlarından onlara pay verdi! Amma indi haylar tamamilə başqa sevdaya düşüblər, özləri üçün daha varlı ağalar tapıblar. Odur ki, ruslar üçün də çox ciddi düşünmək məqamıdır. Qoy, oturub bir ciddi-ciddi düşünsünlər: gör-sünlər, kimlər onların əsl dostudur, kimlərsə düşməni?

Burada müqayisə üçün deyək ki, hazırda Rusiya ilə müharibə aparan Ukraynada

Aprel 1-də Ukraynanın dörd bölgəsində hava hücumu xəbərdarlığı elan edilib. “Yeni Müsavat” bildirir ki, bu barədə TASS xəbər gentliyi məlumat yayıb. Məlumatla əsasən, sirenlər Dnepropetrovsk, Poltava, Sum və Xarkov vilayətlərində işə düşüb. Həmçinin Ukraynanın şərqində, Xarkovda partlayış baş verdiyi bildirilib. Partlayışın təfərrüatı barədə əlavə məlumat verilməyib. Rus qoşunları çox güman ki, yazın sonunda, ya da yayda böyük hücumla keçəcək.

“Yeni Müsavat” xəbər verir ki, Amerika Müharibə Araşdırmaları İnstitutunun (ISW) analitiklərinin fikrincə, Rusiya Federasiyası öz qüvvələrini Donetsk vilayətinin qərbində cəmləşdirə və məhz bu istiqamətdən hücumla keçə bilər. İnstitutun son hesabatında deyilir ki, ruslar öz qoşunlarının bu istiqamətdə davamlı, lakin cüzi irəliləyişindən yararlanmağa ümid edirlər.

Ukrayna rəsmiləri bu yaxınlarda xəbərdarlıq ediblər ki, Rusiya Federasiyası Xarkov-Luqansk istiqamətində, Baxmut, Avdeyevka yaxınlığında və Zaporijje vilayətində qüvvə toplayır. Bununla yanaşı, amerikalı mütəxəssislər martın 30-da Avdeyevka yaxınlığında yerləşən Tonenkoye kəndində rus qüvvələrinin uğursuz hücumunu Rusiya ordusunun əsas səylərini məhz orada cəmləyə biləcəyinə sübut kimi göstərir. Xəbərdə deyilir ki, bu ərazidə Ukrayna qoşunları Rusiya qoşunlarının bütöv bir mexanikləşdirilmiş batalyonunun hücumunu dəf edə bilib. Ukrayna Silahlı Qüvvələri Avdeyevka istiqamətində rus ordusuna məxsus bir neçə hərbi texnikanı məhv edib.

Bu müharibənin dönüşü olmayan xarakter aldığı görünməkdədir. Tərəflər cəbhədə gedişatı öz xeyirlərinə böyük ölçüdə dəyişə bilmirlər. “Krokus” terroru isə münafişlərə bir nifrət dozası qatmış

oldu. Rusiya İstintaq Komitəsinin terrorçuların mükafat almaq üçün Kiyevə yön aldığı rəhbərliyi açıqlaması belə deməyə əsas verir ki, Moskva hadisənin sponsorunun Ukraynada olduğuna ehtiyat vurub. Bununla da iki tərəf arasında düşmənçilik qisas, nifrət üzərində güclənməyə başladı. İndiyə qədər baş verənlər iki xalqın yox, iki siyasi gücün strateji müharibəsi kimi qəbul olunurdu. Amma Ukrayna şəhərlərinin bombalanması, dinc əhəlinin qırılmasının ardınca Rusiyada terror baş verməsi, bunun məsuliyyətinin Kiyevin boynuna biçilməsi, habelə Belqorod, Kursk, Bryansk və digər rus şəhərlərinin vurulması fonunda artıq iki slavyan milləti arasında etnik qarşıdurmanın yaradılması baş verir.

Belə vaxtda isə gözlər ABŞ-dadır. Noyabrda keçiriləcək seçkidə Trampın qalib gələcəyi ehtimalı var və bu halda Respublikacıların namizədi müharibəni 1 saatın içində dayandıra bilər. Yeni cümünü dəf edə bilib. Ukrayna ABŞ-in keçmiş prezidenti Donald Trampın Ukraynada konfliktə son qoymaq planı var. Macarıstanın baş naziri Viktor Orban da elə bu tərzdə deyib. “Onun bu müharibəni bitirmək üçün kifayət qədər ətraflı planı var, lakin bu planın mahiyyəti haqqında danışmaq səlahiyyətinə malik deyiləm”, - deyir Orban bildir

Trampın bir saatlıq “sehirli çubuğu” - Ukraynada atəşkəsə nail olacaqmı...

Müharibə dönüşü olmayan qisasçılıq xarakteri almaqdadır və milli münafişlərə çevrilməkdədir; **ekspert:** “Tramp Kiyevi də razı salacaq təklif etməlidir ki...”

rib. Lakin Quinpiac Universiteti tərəfindən keçirilən yeni rəy sorğusuna əsasən, Bayden seçicilərin 48, Tramp isə 45 faizinin dəstəyinə malikdir.

“Bu, elə şərtlər altında ola bilər ki, Rusiya və Ukrayna məğlub görünməsinlər. Belə bir “qızıl orta” üçün danışıqlar paketi açıqlanmalıdır. Orada təklif oluna bilər ki, Rusiya bəzi ərazilərdən çıxır, əvəzində müvəqqəti atəşkəs elan olunur. Yeni Kiyev də

təslimçi kimi görünməsin. Amma Putin açıq şəkildə bəyan edib ki, danışıqlar yeni reallıqlar əsasında aparılmalıdır. O deməkdir ki, Rusiyanın özünə birləşdirdiyi 4 regionla bağlı Kiyev razılaşmalıdır. Bu da necə mümkündür? Ukrayna öz ərazilərinin Rusiyada qalması şərti ilə atəşkəsə gəldərsə, o zaman məğlubiyyəti həzm etmiş olacaq. Bax, buna görə də Trampa bağlı təbəddüd içindəyəm”, - deyir “Yeni Müsavat”-a danışan si-

yasi ekspert Fuad Əliyev qeyd edib. Onun sözlərinə görə, Ukrayna itirdiyi əraziləri geri ala bilməyəcək, buna gücü çatmır, verilən silah-sursat da müdafiə olunmağa yetərli ola bilər: “İyunda Rusiyanın yeni hücumu gözlənilir. Ukrayna da əks-hücum planları qurmaqdadır. General Sırski hansısa taktiki-operativ nəticə əldə etməlidir ki, Zalujnıdan sonra uğur qazandığını nümayiş etdirə bilsin. Onun qarşısında

olduqca çətin sınaq var. Mənim gözləntilərim odur ki, Ukraynada müharibə uzanaçaq. Ola bilsin ki, Tramp təşəbbüs göstərəcək, amma Putinlə Zelenskini eyni maddə təsəvvür etmirəm. Belə də nümayəndə heyətləri atəşkəs imzalaya bilər. Ancaq yenə deyirəm, Tramp Ukraynanı da razı salacaq təklif etməlidir ki, tərəzidə biri üstün, biri zəif görünməsin. Digər tərəfdən, Baydendən, Tramp daha ağıllı siyasətçidir. Amma hər şey Vaşinqtonun Kiyevə dəstəyindən asılı olacaq. Zelenski də etiraf etdi ki, ABŞ yardım ayırmasa, onlar cəbhəni daşımağa məcbur qalacaqlar və geri çəkilməli olacaqlar. Ukrayna prezidenti bununla Amerikanı xəbərdar edir ki, pul ayırın, sizə görə döyüşürük. Həqiqətən də Qərb yardımları dayandırsa, Zelenski həmişə onları ittiham edəcək ki, biz dayanmadıq, biz savaşırdıq, siz yarıyolda qoydunuz”.

□ **Emil SALAMOĞLU**
“Yeni Müsavat”

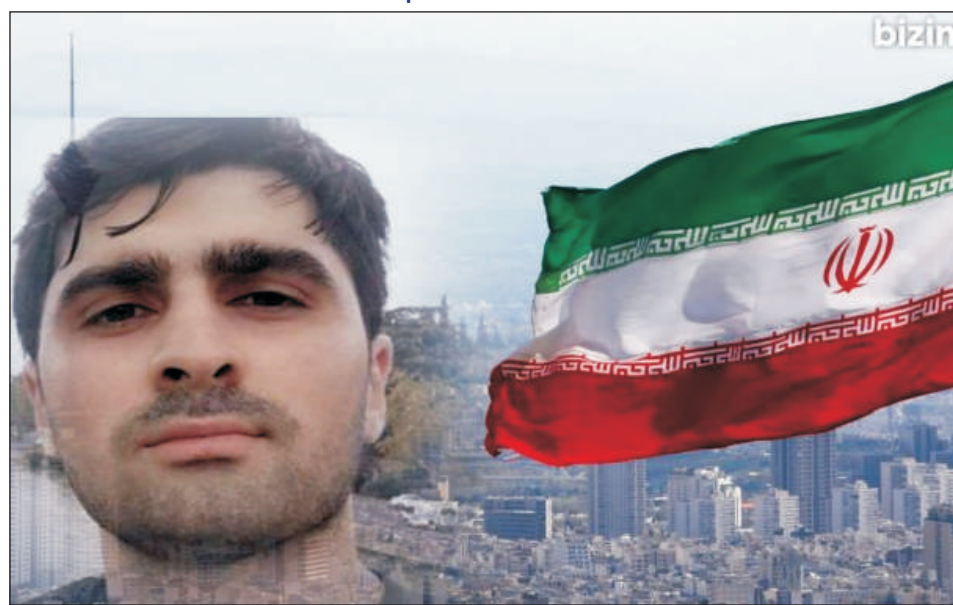
Fərid Səfərli Ramazan əfvinə düşəcəkmə? - rəy

Çingiz Qənizadə: “Birmənalı olaraq bunu demək də mümkün deyil, amma...”

Iranda qanunsuz həbsdə saxlanılan Fərid Səfərli ilə bağlı hələ ki yenilik yoxdur. Fəridin Novruz bayramında əfv düşəcəyi ilə bağlı ümidlər də özünü doğrultmadı. Adətən hər il Ramazan ayının sonunda da İranın dini lideri əfv elan edir. Bəs görəsən, əfv Fəridə də şamil oluna bilərmə?

Anası Dilare Əliyeva “Yeni Müsavat”-a dedi ki, Fərid həmişəki kimi çox gərgindir: “Düzünü desəm, artıq əfv, ekstradisiya barədə düşünmürəm. Çünki bir neçə dəfə ümidlənmişəm, nəticə olmayıb, ümidlərim puça çıxıb. Ona görə artıq bu barədə düşünmürəm. Yalnız Fəridin oradan çıxandan sonra bu yaşadıqı psixoloji travmadan necə reabilitasiya oluna biləcəyi haqda planlar qururam”.

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri, Hüquq üzrə fəlsəfə doktoru Çingiz Qənizadə mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, Fərid Səfərlinin həb-

si sırf siyasidir: “Əslində Fəridə daha ağır ittihamlar irəli sürülmüşdü. Azərbaycan Prezidentinin tapşırığı ilə Baş Prokurorun İranın müvafiq orqanları ilə görüşü zamanı qaldırdığı məsələlər və bu işin nəzarətdə saxlanılmasından sonra onun maddəsi daha yüngül maddə ilə əvəz edildi. Bütün hallarda

ona həbs cəzası verildi. Bu, siyasi bir məsələdir. O baxımdan mən elə hesab edirəm ki, Azərbaycan tərəfi bu məsələnin həllində maraqlıdır. Bizim bilmədiyimiz danışıqlar da aparılır. Ümid edirəm ki, hazırda İran-Azərbaycan münasibətlərində, İran tərəfdən tam səmimi olmasa da, münasibət-

lərin yaxşılaşması istiqamətində addımların atıldığını görürük. Çünki bu hadisələrdən sonra həm səfirliyimizə hücum, həm Fəridin həbsindən sonra İran rəsmilərinin Azərbaycana səfəri onu göstərdi ki, İran münasibətləri nisbətən düzəltməyə çalışır. Bunun nə qədər səmimi olduğunu hamı-

mız bilir. Ola bilər ki, dini bayram ərəfəsində İranda əfv olunanların sırasında Fərid Səfərli də olsun. Amma birmənalı olaraq bunu demək də mümkün deyil. Fikrimcə, Fəridin həbsdən azad olunması Azərbaycan dövlətinin diqqətindədir, bu istiqamətdə gedən işlərin tezliklə azad olunmasına gətirib çıxaracaq”.

Xatırladaq ki, Azərbaycan vətəndaşı, Almaniyanın Yena Universitetinin tələbəsi Fərid Səfərlinin 2023-cü il fevralın 20-də İrana səfərə getdiyi, lakin martın 4-dən ondan xəbər alınmaması ilə bağlı müraciət Xarici İşlər Nazirliyinə martın 9-da daxil olub. Fərid Səfərli İrana səfərindən bir müddət əvvəl Almaniyanın Yena şəhərinə praktika üçün gəlmiş İran vətəndaşı olan bir qadınla tanış olub.

O, praktikası başa çatdıqdan sonra İrana qayıdıb. Buna baxmayaraq, onlar arasında telefon əlaqəsi olub. Onlar qərarlaşdırıb ki, İstanbulda

görüşsünlər. Fərid İstanbulla gedib və bu zaman onun tanış olduğu qadının vizası düzəlməyib. Bundan sonra Fərid İstanbuldan İrana gedib.

Uzun müddət Fərid Səfərlinin taleyindən məlumat almaq mümkün olmayıb. Yalnız 2023-cü il iyunun 1-də onun İranda casusluq ittihamı ilə həbs edildiyi məlum olub.

Sonradan ona qarşı irəli sürülmüş “casusluq” ittihamı “casusluq etmək niyyəti” ittihamı ilə əvəz olunub. Məhkəmə Fərid Səfərli barəsində 2 il həbs hökmü çıxarıb.

Fərid Səfərli məhkəmədə ittihamı və hökmü qəbul etmədiyi bildirib.

Azərbaycanın baş prokuroru Kamran Əliyev 2023-cü il sentyabrın 14-də Bakıda səfərdə olan İranın baş prokuroru Mohammad Kazem Movahedi-Azadi ilə görüşündə Fərid Səfərli ilə bağlı cinayət işi ətrafında müzakirə aparıb.

Daha sonra Tehranın Apelyasiya Məhkəməsi Fərid Səfərli ilə bağlı hökmdən verilən apelyasiya şikayətini təmin etməyib.

□ **Afaq MİRAYIQ,**
“Yeni Müsavat”

Bu gün - aprelin 2-də AFFA-nın Hesabat-Seçki Konfransı keçiriləcək. Qurumun hazırkı rəhbəri Rövnəq Abdullayev namizədliyini irəli sürməyəcəyini açıqlayıb.

AFFA Nizamnaməsinin 34-cü maddəsinin tələblərinə uyğun olaraq, Hesabat-Seçki Konfransında AFFA-nın yeni prezidenti və İcraiyyə Komitəsinin üzvləri seçilməlidir. Nizamnamənin 34-cü maddəsinin 4-cü bəndinə əsasən, İcraiyyə Komitəsinə namizədlər AFFA üzvləri tərəfindən yalnız birbaşa üzvlər vasitəsilə Hesabat-Seçki Konfransının keçirilmə tarixindən ən azı 10 gün əvvəl təklif olunmalıdır. Həmin müddət başa çatıb. AFFA prezidentliyinə isə Peşəkar Futbol Liqası İctimai Birliyi vasitəsilə "Neftçi" PFK tərəfindən SOCAR prezidenti Rövsən Nəcəfin namizədliyi irəli sürülüb.

Bu arada **türkiyəli mütəxəssis Rza Çalimbayın** futbol üzrə Azərbaycan millisinin baş məşqçisi təyin oluna biləcəyi haqda xəbər yayılıb. 61 yaşlı mütəxəssis özü "Sabah" qəzetinə açıqlamasında belə deyib. O bildirib ki, Azərbaycan yığmasının "sükanı arxasına" keçməyə hazırdır: "Düzdür, Azərbaycan millisindən hələ rəsmi təklif almamışam. Ancaq adımın bu komanda ilə birgə halandığını eşitmişəm. Bir neçə gün ərzində mənimlə əlaqə saxlayacaqlarını düşünürəm. Təklif gəlsə, Azərbaycan yığmasını çalışdırmağa müsbət yanaşaram".

Qeyd edək ki, Canni De Byazinin istefasından sonra Azərbaycan millisində baş məşqçi postu boşdur. Rza Çalimbay isə sonuncu dəfə 2023-cü ildə Türkiyənin "Be-

AFFA-da kritik seçki - Rövnəq Abdullayevi o əvəzləyəcək, baş məşqçi isə...

Aqil Abbas: "İnanıram ki, hər şey istədiyimiz kimi, yaxşılığa doğru gedəcək"

şiktaş" klubuna rəhbərlik edib.

Bundan əlavə, AFFA-nın mətbuat katibi Elnur Məmmədli Rusiya millisinin sabiq məşqçisi Stanislav Çerçesovun adının ölkə millisinin baş məşqçisi postuna namizədlər siyahısında olmadığını deyib: "Milli komandanın yeni baş məşqçisi ilə bağlı qərar federasiyanın işçi qrupunun ic-

lasından sonra müzakirə olunacaq. Hazırda nə Stanislav Çerçesov, nə də başqası ilə danışıqlar aparmırıq. Rəsmi olaraq mütəxəssislərin heç birinə Azərbaycan millisinin baş məşqçi postu təklif olunmayıb".

Bəs konkret olaraq, R.Çalimbayın millimizin başına keçməsi mümkündürmü və nə dərəcə

cədə uğurlu seçim ola bilər? AFFA-ya yeni prezidentin (Rövsən Nəcəf) seçilməsi milli futbolun inkişafına nə və edir? Gürcüstanın ardınca Avropa Çempionatına düşməyimiz üçün çoxmu yol qət etməliyik?

Futbola yaxından maraqlanan, deputat Aqil Abbas 3-4 ildən sonra futbolda uğur qazanmağımızı mümkün sayır: "Ümidlənməyə dəyər. Rövnəq Abdullayev pis insan deyildi, pis də işləmədi. Sadəcə, futboldan bir az kənar adam idi. Rövsən Nəcəf də futbol adamı deyil. Amma yeni seçilən İcraiyyə Komitəsi ilə birgə işləsə, islahat aparsa, uşaq futbolunu inkişaf etdirsə, yəqin ki, nəşə əldə olunacaq. İnanıram ki, yaxşı olacaq və hər şey istədiyimiz kimi yaxşılığa doğru gedəcək. Qonşu Gürcüstan Avropa Çempionatına qatıldı. Bu barədə bizim şanslarımız barədə deyə bil-

rəm ki, 3-4 ildən sonra şanslarımız ola bilər. Gərək bir normal məşqçi təyin edəsən, qarşısına da şərt qoyasan ki, istədiyimiz komandanı yarat. Bir də uşaq futbolu olmayandan sonra gedib Gürcüstan ola bilməyəcəyik. Gürcüstanda futbol ənənələri var. Bizdə bu ənənə olmayıb. "Neftçi"imiz 1966-cı ildə bürünc medal alıb, sevindiyimizdən 60 ildir kefdirik. Hansı ki, gürcülər iki dəfə qızıl medal alıblar, beş dəfə kuboka sahib çıxıblar. Kuboklar kubokunu da alıblar. Həmişə ilk 3-4-lük də olublar. Hətta biz yüksək liqadan da çıxmışdıq. Hər zaman olduğu kimi, indi də Gürcüstanda futbol ənənəsi var. Gürcüstanın adətən bu yolda yolları Türkiyədən keçir. Onlar gedib Türkiyədə aparıcı klublarda oynayırlar, oradan da Avropaya gedib çıxırlar. Türkiyənin klublarının çoxunda gürcü oyunçular

var. "Qəbələ"yə baş məşqçi Kaxaber Sxadadze gətirilib. Nə qədər ki, elə məşqçilər var, biz heç yerə də gedən deyilik. Öz məşqçilərimiz var. Onlara diqqət ayırmaq lazımdır".

Deputat Rza Çalimbay məsələsinə də toxundu: "Açıq, onun baş məşqçi gətirilməsini istəmərim. Burada Tərlan Əhmədov, Rəşad Sadıqov, Ayxan Abbasov və digər məşqçilərimiz var. Niyə xarici məşqçi gəlməlidir? Rza Çalimbay "Beşiktaş"da nə etdi? Hansı uğuru qazandı? Türkiyənin öz mentaliteti var, orada bir uğur əldə edə bilməyib-sə, gəlib burada nə edəcək? Hakimler Komitəsinə bir türk gətirilmişdi. Nə etdi? Futbolda bəzi biabırçılıqlarımız var. Onu qısa zamanda aradan qaldırmalıyıq. 2 gün öncə "Sumqayıt"la "Araz-Naxçıvan" oynayırdı. Hər kəs həmin rüsvayçılığı gördü. "VAR" deyib-deyib yaxından-uzaqdan əlaqəsi olmayan penalti verildi, nəticədə "Araz-Naxçıvan" uduzduruldu. Bununla futbolumuz inkişaf edər? Elə insanlar var ki, futbolumuza sanki düşməndirlər. Olmaz axı belə. Yaxşı ki, Azər Bağirov təmkinli insandır. O bu xasiyyəti ilə Qurban Qurbanova oxşayır. Onun yerinə şəxsən mən olsaydım, meydana daxil olub həmin hakimi döyərdim".

□ **Cavansir ABBASLI, "Yeni Müsavat"**

Daxili su hövzələrində sənaye balıq ovu qadağan edilir

Balıq və digər su biorezurslarının kürüləmə dövrü ilə əlaqədar Kür çayında, Sarısu gölündə, Mingəçevir, Şəmki, Araz, Yenikənd su anbarlarında 1 aprel 2024-cü il tarixindən sənaye balıq ovuna moratorium qüvvəyə minir.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidmətinin rəisi Firuddin Əliyev bildirib ki, sənaye məqsədli balıq və digər su biorezurslarının ovuna qadağa sentyabrın 1-dək davam edəcək.

Xidmət rəisinin sözlərinə görə, idman və həvəskar balıq ovu ilə məşğul olanlar üçün balıqovlama biletinin alınması tələb olunmur, onlar qanunvericiliyə əsasən müəyyən edilmiş şərtlər daxilində balıq ovu ilə məşğul ola bilərlər: "Balıq və digər su biorezurslarının ov qaydalarının pozulmasına, o cümlədən qanunsuz ovlanmasına görə təqsirkar şəxslər İnzibati Xətalər və Cinayət məəcəllələrində nəzərdə tutulmuş qaydada məsuliyyət daşıyırlar".

F.Əliyev qanunsuz balıq ovunun qarşısının alınması məqsədilə Daxili İşlər Nazirliyinin Su Nəqliyyatında Polis İdarəsi ilə birgə ölkənin daxili su hövzələrində mütemadi nəzarət tədbirlərinin həyata keçirildiyini də qeyd edib.

Bioloji Müxtəlifliyin Qorunması Xidməti və Su Nəqliyyatında Polis İdarəsi balıq ovu ilə məşğul olan vətəndaşları qaydalarına əməl etməyə, qadağan olunmuş vaxtlarda, qadağan olunmuş ərazilərlə balıq ovlamaqdan çəkinməyə və balıq ehtiyatlarını qorumağa çağırır.

Ünvanlı sosial yardım alanlara ciddi xəbərdarlıq

Baş Prokurorluq ünvanlı sosial yardımla bağlı vətəndaşlara müraciət edib.

Qurumdan Musavat.com-a verilən məlumata görə, müraciətdə deyilir:

"Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin "161" qaynar xətt əlaqə mərkəzinə daxil olmuş vətəndaş müraciətləri üzrə aparılan təhlillərlə aktualılığı ilə seçilən həssas sahələrin müəyyən edilməsi və bu istiqamətdə hüquqpozmalara qarşısının alınması məqsədilə kompleks tədbirlər görülməsi davam etdirilməkdədir.

Təhlillərdən görünür ki, vətəndaşları narahat edən məsələlər sırasına sosial müdafiə, sosial təminat sahəsi ilə bağlı mövcud olan hüquqpozmalar və sui-istifadə halları daxildir. Odur ki, xoşagəlməz hadisələrin qarşısının alınması üçün vətəndaşların bu sahədə bir sıra zəruri məlumatları bilmələri faydalı olardı.

Ünvanlı sosial yardımını kimlər ala bilər?

Azərbaycan Respublikasının "Ünvanlı sosial yardım hüququ haqqında" Qanununun 3-cü maddəsinə əsasən, sosial yardım hüququna orta aylıq gəliri hər bir ailə üzvü üçün ehtiyac meyarının (ünvanlı dövlət sosial yardımının təyin edilməsi məqsədilə 2024-cü il üçün ehtiyac meyarının həddi 270 manat məbləğində təsdiq edilib) məcmusundan aşağı olan aşağıdakı aztəminatlı ailələrə

təyin olunur:

1. Bütün ailə üzvlərinin əmək qabiliyyətsiz olması;
2. Ailənin əmək qabiliyyətli üzvlünün:
 - orqanizmin funksiyalarının 81-100 faiz pozulmasına görə əlilliyinin müəyyən edilməsi;
 - 18 yaşınadək əlilliyinin müəyyən edilməsi;
 - 8 yaşına çatmamış uşağa qulluq etməsi;
 - 23 yaşınadək əyani təhsil alması;
 - işsiz kimi qeydiyyatda alınması.
3. Bundan başqa, ailənin əmək qabiliyyətli üzvlünün vəfat etməsi, məhkəmə tərəfin-

dən itkin düşmüş və yaxud ölmüş hesab edilməsi, azadlıqdan məhrum edilməsi və ya olduğu yerin məlum olmaması.

Məsələn, bir ailə üç nəfərdən ibarətdir. Ailədə ailə başçısı işləyir, məşğul şəxsdir. Ana iki yaşında bir uşağa qulluq edir, ondan məşğulluq tələb olunmur və o əmək qabiliyyətsiz sayılır. Bu ailənin üç üzvü üçün ehtiyac meyarı 3*270 AZN= 810 AZN şəklində müəyyən olunur. Əgər ailə başçısının gəliri 400 manatdırsa, bu zaman ailənin orta aylıq gəliri 400 manat olduğu üçün ailəyə ehtiyac meyarı və orta aylıq ailə gəliri arasındakı

fərq qədər, yəni 410 manat ünvanlı sosial yardım təyin olunur.

Ünvanlı sosial yardım hansı müddətə təyin edilir?

Sosial yardım onu almaq üçün müraciət edilən ayın 1-dən etibarən bir il müddətinə təyin olunur.

Sosial yardım təyin edildikdən sonra ailənin gəlirlərində dəyişiklik baş verdikdə, sosial yardım alan ailə bu barədə Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Mərkəzləşdirilmiş elektron informasiya sisteminin "Ünvanlı yardım" altsisteminə (VEMTAS-a) 15 (on beş) iş günü müddətində məlumat verməlidir".

Fitrə zəkati hansı məbləğdə və nə zaman verilməlidir?

Ramazanda fitrə zəkatinın məbləği hər bir şəxsin imkanından asılı olaraq 3-15 AZN arası dəyişə bilər.

Bunu "Trend"-ə Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov deyib. O bildirib ki, bu bilavasitə fitrə zəkati verilən ərzağın dəyərindən asılıdır.

"Əgər siz fitrə zəkatinı buğdanın qiyməti ilə hesablasanız, məbləğ daha aşağı, xurma və ya düyü ilə hesablasanız, daha baha olacaq. Çünki hər üç ərzaq növü arasında qiymət fərqi var.

Fitrə zəkati ərzaqla verilməlidir, yoxsa ərzağın dəyərində pul da verilə bilər məsələsinə gəldikdə isə bəzi İslam alimləri fitrə zəkatinın mütləq ərzaqla verilməsinin vacibliyini vurğulayırlar.

Müasir dövrün ehtiyaclarını nəzərə alaraq bir sıra İslam alimləri ərzaq dəyərində pulun verilməsinin mümkünlüyünü bildirirlər.

Hesab edirəm günümüzün realıqları nəzərə alınaraq fitrə zəkati pulla da verilə bilər. Fitrə zəkati verilən insan nəyə ehtiyacının daha çox olduğunu bildiyi üçün həmin pulla özü istədiyi ərzağı və ya başqa ehtiyacı olan əşyani ala bilər", - deyə deputat bildirib.

O qeyd edib ki, imkanı olan hər bir şəxsin fitrə zəkatinı verməsi vacibdir. "Fitrə zəkati mütləq imkansız insanlara verilməlidir. Fitrə zəkatinın vaxtına gəldikdə Ramazanın sonuncu gününə, ən gec bayram namazına kimi verilməlidir", - deyə deputat əlavə edib.

"Krokus"da müdhiş terror olayından 10 gün ötdü. Ancaq icraçıları milliyyətə taciklər olan bu qanlı aktın si-farişçisinin kimliyi ilə bağlı hələ ki qəti mövqe yoxdur.

Bu arada Rusiyada əmək miqrantı kimi çalışan taciklər kütləvi şəkildə öz vətənlərinə dönməyə başlayıblar. Bu barədə TASS-a Tacikistanın Əmək, miqrasiya və əhalinin məşğulluğu nazirinin müavini Şahnoza Nodiri məlumat verib: "Çoxlu zənglər olur. Bunlar çox güman ki, sıxışdırılma ilə bağlı şikayətlərdən çox, vətəndaşlarımızın qorxusu ilə bağlıdır. Onlar arasında böyük təşviş var, çoxları oradan ayrılmaq istəyir. Biz indi vəziyyəti izləyirik, hazırda Rusiyadan qayıdanlar gedənlərdən çoxdur".

Nazirlik Rusiyadan axının müvəqqəti hadisə olduğunu və dayanacağını gözləyir, həmçinin insanları internetdə etnik ədavət salmaq məqsədi daşıyan təxribat xarakterli mesajlara uymamağa çağırır. Nazir müavini əlavə edib ki, "gündəlik səviyyədə" Tacikistan vətəndaşlarına qarşı təzyiqlər də qeydə alınır, terror aktından sonra Əmək Nazirliyinin Rusiyadakı nümayəndəliyinə hədə mesajları daxil olub.

Qeyd edək ki, Tacikistandan başqa ölkələrə işləməyə gedən miqrantların əksəriyyəti Rusiyanı seçir. Respublika Əmək Nazirliyinin məlumatına görə, 2023-cü ildə 652 min əmək miqrantından 627 mindən çoxu Rusiyaya gedib. Taciklər həm də böyük ödəniş müqabilində həvəslə Rusiya Müdafiə Nazirliyi ilə müqavilə bağlayaraq, Ukraynada döyüşməyə gedirlər.

Bu arada terror hadisəsindən sonra hakimiyyət miqrantların ölkədə qalma şərtlərini sərtləşdirmək niyyətindədir. Tənzimləmə üçün müqavilə şərtlərinin iki il çərçivəsində məhdudlaşdırılması planlaşdırılır. "Kommersant"-ın yazdığına görə, qanun layihəsi artıq hazırdır. Prioritet iki il müddətində işçilərin məqsədyönlü şəkildə işə qəbulu olacaq. Sonra işəgötürən bu mexanizmdən yenidən istifadə edə biləcək, məqsədli işə qəbul isə xüsusi şirkət tərəfindən aparılacaq. Qanun layihəsində deyilir ki, miqrantlar öz profilərinə uyğun işləməsələr, ölkəni tərk etməyə məcbur ola bilərlər. İdeya artıq Dövlət Dumasında dəstəklənib. Rusiyanın baş prokuroru İqor Krasnov bildirib ki, miq-

Taciklər Rusiyanı tərk edir - azərbaycanlı miqrantları nə gözləyir?

Vüqar Bayramov: "Rusiya-Azərbaycan münasibətləri azərbaycanlıların çalışması üçün şərait yaradır" **Natiq Cəfəri:** "Miqrantların ölkədən çıxarılması iqtisadiyyatı çökdürə bilər"

rantlar tərəfindən törədilən cinayətlərin sayı 2023-cü ildə 75% artaraq 22 minə yaxın olub. Biznes dairələrində hesab edirlər ki, bu cür standartlar yalnız zərər verəcək. Rusiya Federasiyasında sənaye və mülki tikinti siyasəti kifayət qədər böyük miqrant axınına cəlb edir.

Ekspertlərin fikrincə, Rusiya hakimiyyəti təxminən 20 ildir ki, miqrantların məqsədyönlü işə cəlb edilməsi ilə məşğul olmağa çalışır və hamısı uğursuz alınıb. Problemin həlli hərtərəfli olmalı, iqtisadi, siyasi və mədəni aspektlər birlikdə nəzərə alınmalıdır.

Qeyd edək ki, Rusiyada təxminən 3 milyon civarında azərbaycanlının yaşadığı deyilir. Sözügedən qanun layihəsi bu ölkədəki azərbaycanlıların həyatına da təsir edə bilər.

Özbəkistanın Xarici Əmək Miqrasiyası üzrə Agentliyi isə Rusiyada yaşayan həmvətənlərinə səbəbsiz ictimai yerlərə getməməyi, şübhəli şəxslərlə ünsiyyət qurmamağı və qadağan olunmuş materialları saxlamamağı tövsiyə edib. Agentlik Rusiyaya səfər edən və ya artıq onun ərazisində olan Özbəkistan vətəndaşlarına ciddi təhlükəsizlik tədbirlərinə riayət et-

mələri xahişi ilə müraciət edib. "Martın 22-də Moskva vilayətində baş vermiş terror aktından sonra bütün Rusiya ərazisində təhlükəsizlik tədbirlərinin gücləndirilməsi ilə əlaqədar Rusiyaya səfər edən, ölkə ərazisində qalan və ya ölkədən çıxan həmvətənlərimizdən tətbiq edilən tədbirlərin tələblərini nəzərə almalarını xahiş edirik", - mesajda deyilir.

Agentlik həmçinin Özbəkistan vətəndaşlarına öz şəxsiyyətlərini, ölkədə qalma və ya işləmək hüququnu təsdiq edən sənədləri özləri ilə gəzdirməyi tövsiyə edir. Müraciətdə bildirilir ki, səfərləri planlaşdırarkən stansiyaya və ya hava limanına əvvəlcədən yola düşmək lazımdır.

Özbəkistan vətəndaşlarından xahiş olunur ki, problemlə vəziyyətlər yaranarsa, Özbəkistanın konsulluq idarələrinə, habelə Rusiya Federasiyasındakı Xarici Əmək Miqrasiyası üzrə Agentliyinin nümayəndəsinə müraciət etsinlər.

Xatırladaq ki, martın 22-də etnik taciklərin "Crocus City Hall"-da törətdiyi terror aktı ilə əlaqədar "Ədalətli Rusiya - Həqiqət naminə" partiyasının sədri Sergey Mironov Mərkəzi Asiya ölkələri ilə viza rejimi-

nin tətbiqini təklif edib.

Bu hadisədən sonra Rusiyada asiaylı əmək miqrantlarına qarşı onsuz da yaxşı olmayan münasibətin daha da pisləşəcəyi gözlənilir.

Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların sosial mediadakı paylaşımından aydın olur ki, azərbaycanlılarla bağlı narahatlığa hələ ki əsas yoxdur. Paylaşımardan bəziləri yazıya əlavə edib:

"Moskva ətrafındaydıq, məktəb, bağça qaydasındadır. Heç kimə ilişən yoxdur"; "Biz tərəfdə sadəcə səndələri düz olmayanları deport edirlər".

Millət vəkili Vüqar Bayramov mövzunu "Yeni Müsavat"-a belə şərh etdi: "Ümumiyyətlə, bir sıra ölkədə miqrantlara qarşı fərqli münasibət var. Rusiyada tacik miqrantlarla bağlı məsələ terrordan sonra aktuallaşdı. Bir sıra media qurumları da prosesə mənfi dəstək verirlər. Nəzərə almaq lazımdır ki, azərbaycanlı miqrantlarla bağlı hər hansı risk müşahidə olunmur. Miqrasiya qanunvericiliyində nəyinə dəyişəcəyini və sərtləşəcəyini söyləmək çətin olsa da, bütün hallarda Rusiya-Azərbaycan münasibətləri azərbaycanlıların çalışması

üçün şərait yaradır. Təxmini hesablamaya görə, Rusiyada yaşayan azərbaycanlıların sayı 2 milyon nəfər olsa da, onların 450 minə yaxını əmək miqrantıdır. Rusiyadan Azərbaycana göndərilən vəsaitin həcmi orta hesabla illik 1,5-2 milyard dollar arasında dəyişir. Vəsaitin böyük hissəsi regionlarda yaşayan ailələrə gedir, bu baxımdan da önəmlidir. Hazırda xüsusi risk yoxdur. Ümid edək ki, Rusiyada nəinki Azərbaycan, ümumiyyətlə, Mərkəzi Asiya respublikalarından olan miqrantlara münasibətdə aqressivlik və şərtlərin sərtləşdirilməsi müşahidə olunmayacaq. Azərbaycanlıların vəziyyəti, xüsusilə əmək hüququnun qorunması diqqət mərkəzindədir".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri "Yeni Müsavat" şərhində bildirdi ki, taciklərlə bağlı vəziyyət terror aktı kontekstində qiymətləndirilməlidir:

"İstər-istəməz Rusiyada miqrantlarla bağlı siyasət sərtləşəcək. Ümumiyyətlə, miqrantlara münasibət dəyişib. Onlara qarşı ciddi narazılıq dalğası yaranıb. Bu isə yeni xəbər deyil. Rusiyada millətçi kəsim miqrantlara qarşıdır. O ki qaldı azərbaycanlılara, onların arasında Rusiya vətəndaşlığını alanlar var. Rusiya hökuməti 700-800 min azərbaycanlının vətəndaşlığı aldığı deyir. Onlara qarşı hər hansı hərəkət edilməyəcək. Miqrant statusu olanlarla bağlı isə qaydalar sərtləşəcək. Bununla bağlı yeni sərtləşdirici qanun layihəsi hazırlanır. Layihəyə əsasən miqrantlar rus dilindən imtahan verməlidir, rus tarixini bilməlidir və s. Bu da bütün miqrantlara təsir edə bilər. Digər tərəfdən, Rusiyanın işçi qüvvəsinə ehtiyacı var. Miqrantların ölkədən çıxarılması iqtisadiyyatı çökdürə bilər. Ümumi mənzərə budur ki, bütün miqrantlara qarşı sərtləşmə siyasətinin şahidi ola bilərik".

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
"Yeni Müsavat"

Şirkət əmək hüquqlarını pozdu, 20 min manat cərimələndi

Əmək hüquqlarının pozulması hallarına qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

Baş Prokurorluqdan APA-ya verilən məlumata görə, "Zaloğlu İnşaat" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyəti tərəfindən Qəbələ rayonu ərazisində işçinin əmək hüquqlarının pozulması barədə daxil olmuş vətəndaş müraciəti əsasında Qəbələ Rayon Prokurorluğunda araşdırma aparılıb.

Araşdırma zamanı qeyd olunan cəmiyyətin direktoru Tural Zalovun əmək müqaviləsi bağlamadan Qəbələ rayon sakini Qafqaz Alcanovu müxtəlif tikinti işlərinin yerinə yetirilməsinə cəlb etməsi müəyyən edilib.

Faktla bağlı Qəbələ Rayon Prokurorluğunda hüquqi şəxs barəsində İnzibati Xətalara Məcəlləsinin 192.1-ci (əmək müqaviləsi (kontraktı) hüquqi qüvvəyə minmədən işəgötürən tərəfindən fiziki şəxslərin hər hansı işlərin (xidmətlərin) yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsi) maddəsi ilə inzibati xəta haqqında iş üzrə icraat başlanaraq baxılması üçün aidiyyəti üzrə məhkəməyə göndərilib.

Məhkəmənin qərarı ilə hüquqi şəxs 20 min manat məbləğində inzibati cərimə edilib.

Gəncədə ana qeysəriyyə əməliyyatından sonra ölüb

Gəncədə qeysəriyyə əməliyyatı keçirən qadın vəfat edib.

Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyindən (TƏBİB) verilən məlumata görə, 1993-cü il təvəllüdü, 30 həftəlik hamilə olan şəxs 27

mart 2024-cü il saat 16:58 radələrində Gəncə Şəhər Birləşmiş Xəstəxanasının nəzdində olan Perinatal Mərkəzin Ginekologiya şöbəsinə huşsuz vəziyyətdə, ağır preeklampsiya, qanaxlıqlı və sifilis diaqnozları ilə yerləşdirilib.

"Pasiyent qeysəriyyə əməliyyatı olunub və cinsi qız, boyu 41 sm, çəkisi 1 kq 300 qram olan uşaq dünyaya gətirib.

Daha sonra zahı qadın Gəncə Şəhər Birləşmiş

Xəstəxanasının nəzdində olan Abbas Səhhət adına xəstəxanasının Reanimasiya şöbəsinə yerləşdirilib. Həkimlərin səylərinə baxmayaraq, 1 aprel saat 08:30 radələrində kəskin ürək-ağciyər çatışmazlığı diaqnozu ilə ölüm qeydə alınıb.

Ölüm halı ilə bağlı TƏBİB-in müvafiq komissiyası tərəfindən araşdırma aparılır. Cəsəd təşrih olunmaq üçün Məhkəmə-Tibbi Ekspertiza və Patoloji Anatomiya Birliyinə təhvil verilib.

Ölümün dəqiq səbəbi aparılacaq patoloji anatomik müayinə nəticəsində aydınlaşacaq".

Qeyd edilib ki, azyaşlının müalicəsi isə Perinatal Mərkəzin Yenidöğulmuşların reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsində davam etdirilir. Vəziyyəti stabildir.

10 minə yaxın insanı aldadanların məhkəməsi başladı

"OCOS" beynəlxalq dələduzluq piramidasını Azərbaycana gətirməklə vətəndaşların külli miqdarda pulunu dələduzluq yolu ilə mənimləməkdə təqsirləndirilən dəstənin üzvləri - Xəyal Yaxyayev, Kənan Mustafazadə, Güllara Abdullayeva və Yeganə Məmmədovanın cinayət işi üzrə məhkəmənin baxış iclası keçirilib.

APA xəbər verir ki, bu gün Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Kamran Muxtarovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə dövlət ittihamçısı ittiham aktını elan edib.

İttihamla görə, dəstə 2021-ci ildə Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Baş Mütəşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsinin (BMCMİ) əməkdaşlarının keçirdiyi əməliyyat nəticəsində yaxalanıb. Baş İdarəyə bir qrup şəxsin investisiya şirkəti adı altında şəbəkə biznesi yaradaraq çoxlu vətəndaşı aldatmaları və pullarını ələ keçirmələri barədə əməliyyat məlumatları

daxil olub. Baş İdarə əməkdaşlarının Azərbaycan Mərkəzi Bankının müvəkkilələrinin iştirakı ilə apardıqları araşdırmalar zamanı müəyyən olunub ki, Bakı şəhər sakinləri - Güllara Abdullayeva, Xəyal Yaxyayev və qeyriləri ölkə daxilində "Insucces" adlı fəaliyyət istiqaməti qeyri-müəyyən olan şirkət yaradıblar. Daha sonra onlar "OCOS" beynəlxalq dələduzluq piramidasını ölkəyə gətirərək yaratdıqları şirkət vasitəsilə sosial şəbəkələrdə piarını həyata keçirməklə geniş yayılmasını təşkil ediblər. Bu şəxslər internet şəbəkəsində xüsusi lokal proqramlar vasitəsilə əslində mövcud olmayan kriptovalyuta yaradaraq guya onun beynəlxalq valyuta bazarında satışını təşkil etdiklərini və şişirdilmiş yüksək gəlirlər vəd etməklə vətəndaşların pul vəsaitlərini aldatma yolu ilə ələ keçiriblər. Bu qayda ilə adlandırılan şəxslər qurduqları

şəbəkə biznesinə piramida şəklində çoxsaylı vətəndaş cəlb edərək onlara faktiki mövcud olmayan, uydurulmuş kriptovalyuta satıblar.

Araşdırma zamanı dəstə üzvlərinin investisiya paketini adı altında şişirdilmiş yüksək gəlirlər təklif edərək ümumilikdə 10 minə yaxın vətəndaşı aldatdıqları və külli miqdarda vəsaitlərini ələ keçirdikləri müəyyən edilib. Əməliyyat tədbirlərinin davamı olaraq həmin şəxslərin paytaxtın Xətai rayonu, Sumqayıt şəhəri və digər məkanlarda icarəyə götürdükləri ofislərə baxış keçirilən zaman iş üçün əhəmiyyət kəsb edən maddi sübutlar aşkar edilərək götürülüb.

Məhkəmə aprelin 8-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, Güllara Abdullayeva, Yeganə Məmmədova, Xəyal Yaxyayev və Kənan Mustafazadə barəsində Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq -

külli miqdarda ziyan vurmaqla törədildikdə) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb.

İş üzə 241 nəfər zərərçəkmiş qismində tanınıb.

Xatırladaq ki, bu iş üzrə

başqa epizod üzrə məhkəmə prosesi bitib. Hökmə əsasən təqsirləndirilən Xəyal Yaxyayev 15 il, Güllara Abdullayeva və Yeganə Məmmədova isə 12 il müddətinə azadlıqdan məhrum ediliblər.

Bu avtomobillərin qiyməti bahalaşacaq

Taksilərin rənglərinin ağ və ya qırmızı olması ilə bağlı tələb yalnız 2024-cü il iyulun 1-dən sonra sərnişindaşımlarında istifadə olunması üçün ölkə ərazisinə idxal edilən avtonəqliyyat vasitələrinə şamil edilsə də, artıq bu rəngdə olan avtomobillərə tələbat artır.

Nəqliyyat eksperti Aslan Əsədov "Xəzər Xəbər"ə bildirib ki, sözügedən avtomobillərin qiymətində də artım qaçılmaz olacaq. Hətta indiki bazarda bu qiymət artımı özünü müəyyən qədər göstərir.

Yeni qərardan sonra ölkəyə gətirilən avtomobillər arasında da mühərrik həcmi kiçik olan qırmızı rəngli avtomobillərin də sifariş sayında artım müşahidə olunur.

Avtomobil daşımaları üzrə mütəxəssis Hüseyn Məmmədli onu da əlavə edib ki, qırmızı rəngli avtomobil sifarişləri ümumi satışın 5-7 faizini təşkil edirdisə, indi 15-17 faizini təşkil edir.

Əcnəbilərin Rusiyada qalma müddəti məhdudlaşdırılır

Əcnəbilər Rusiyada il ərzində 90 günə yaxın qala biləcəklər.

APA-nın "Vedomosti" nəşrinə istinadən xəbərinə görə, ölkənin Daxil İşlər Nazirliyi bu barədə qanun layihəsini Dövlət Dumasına göndərüb.

Sənəddə həmçinin biometrik miqrant vəsiqəsinin tətbiqi, eləcə də miqrantların əməyə cəlb edən şəxs və ya şirkətlərə nəzarətin gücləndirilməsi, eləcə də miqrantların Rusiyada qalma müddətinin uzadılmasına yol verilməməsi də nəzərdə tutulur.

O da bildirilir ki, Rusiya ərazisinə daxil olan əcnəbi ölkələrin vətəndaşları sərhəd-buraxılış məntəqəsini keçərkən hüquqlarının məhdudlaşdırılmasını nəzərdə tutan sənədə imza atmalıdır.

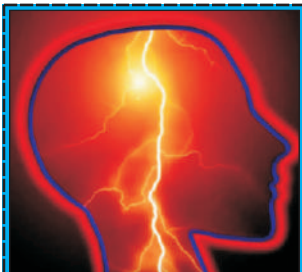
Qeyd edək ki, məhdudiyyətlər martın 22-də "Crocus City"də baş verən terror aktından sonra gündəmə gətirilib. Martın 26-da Rusiya prezidenti Vladimir Putin miqrasiya sahəsində əlavə preventiv və profilaktik tədbirlərin görülməsi barədə tapşırıq verib.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 56 (8429) 2 aprel 2024

Yemək vaxtınıza diqqət etməsəniz, insult ola bilərsiniz

Ürək-damar xəstəliklərinin ölümün əsas səbəbi olduğu bir mühtdə, son elmi araşdırmalar yemək vaxtının düzgün təyin edilməsinin ürək-damar xəstəlikləri və insult riskini azaltmağa əhəmiyyətli təsir göstərə biləcəyini göstərir.

Avropalı tədqiqatçılar təxminən yeddi il ərzində, yüz mindən çox insanın, əsasən də qadınların sağlamlıqlarına nəzarət edən qidalanma verdişlərini təhlil ediblər.

Bu dövrdə 2000-dən çox iştirakçı ürək-damar xəstəliklərini inkişaf etdirərək, yemək vaxtı və ürək-damar sağlamlığı arasında əlaqə haqqında dəyərli məlumatlar təqdim edib. Tədqiqat şəhər yeməyinin vaxtı və ürək-damar xəstəliklərinin inkişaf riski arasında əlaqə ilə bağlı əhəmiyyətli bir tapıntı ortaya qoydu. Məlum olub ki, ilk yeməyinizi cəmi bir saat gecikdirmək ürək-damar problemləri ehtimalını əhəmiyyətli dərəcədə artırır. Şəhər saat 9-da şəhər yeməyi yeməyə öyrəşmişsinizsə, yeməyinizi bir saat əvvəl çəkmək potensial olaraq riskinizi azalda bilər. Xüsusilə insult kimi serebrovaskulyar xəstəliklər kontekstində şam yeməyinin vaxtı da mühüm rol oynayır. Tədqiqat göstərib ki, axşam saat 21:00-dan sonra yemək riski daha əvvəl axşam yeməyi yeyənlərə nisbətən 28% artırır.

Bu tapıntılar nəinki "vaxt hər şeydir" qədim müdrikliyi təsdiqləyir, həm də uzunmüddətli rifahımıza dərin təsir göstərə biləcək gündəlik iş rejimimizə potensial sadə düzəlişlərə işarə edir.

Tomat şirəsinin qan damarlarına inanılmaz təsiri

Tomat şirəsi ürək-damar sağlamlığını yaxşılaşdırmağa kömək edir. Bu barədə Rusiya Dövlət Təhsil Universitetinin "Təbiət elmləri" fakültəsinin dekani vəzifəsini icra edən İrina Lyalina danışıb. Pomidora qırmızı rəng verən təbii boya olan likopendir. Bu maddə antioksidant xüsusiyyətlərə malikdir. Bunun sayəsində tomat suyu ürək-damar sisteminin sağlamlığını yaxşılaşdırır: qan damarlarının elastikliyinə artırır və qan laxtalanma riskini azaldır.

"Ən çox likopen artıq yetişmiş pomidordadır, əsasən də qabıq hissəsində. Tomat şirəsi hazırlayarkən (məsələn, qaynama və ya sterilizasiya) vitaminlərin bir hissəsi məhv olur, lakin likopenin miqdarı, əksinə, hər hansı bir istilik emalı ilə artır. Ən çox likopen günəşdə qurudulmuş pomidorda olur", - bildir.

Almaniyada küçədə marixuana çəkməyə icazə verilir

Almaniyada kannabis bitkisinin saxlanması və becərilməsi ilə bağlı qanun qüvvəyə minir. Yeni qaydalara əsasən, Almaniyada yaşı 18-dən yuxarı olan sakinlər küçədə öz istifadələri üçün marixuana gözdire bilərlər (25 qramdan çox olmayaraq). Evdə maksimum üç çətinə kolu yetişdirmək, yaxud öz ehtiyacları üçün 50 qrama qədər marixuana saxlamağa icazə verilir. Bitkinin adı qadağan olunmuş maddələr siyahısından çıxarılıb.

Artıq ictimai yerlərdə marixuana çəkməyə icazə verilir. Ancaq gündüzlər uşaqların, yeniyetmələrin yanında, o cümlədən uşaq bağçalarının, məktəblərin, uşaq və idman meydançalarının yaxınlığında, piyadaların gediş-gəlişi üçün nəzərdə tutulmuş yerlərdə qadağandır. Yeni qaydalar alman cəmiyyətində birmənalı qarşılanmayıb. Həmçinin müxalifət, federal torpaqlarda müxtəlif təşkilatlar marixuananın leqallaşdırılmasına qarşı çıxıblar. Onların fikrincə, yeni qaydalar cinayətlə mübarizəyə mənfi təsir edəcək.

oloq qeyd edib. Bundan əlavə, tomat şirəsi ödəqovucu və iltihab əleyhinə xüsusiyyətlərə malikdir. Onu gündə iki stəkana qədər içmək olar, lakin duz, şəkər və konservantlar olmayan içkiləri seçmək daha məsləhətlidir.

İranda hökumət bəzi istirahət yerlərinə girişə maneələr yaradıb
• rının müxtəlif bölgələrində istirahət yerlərinə girişə hökumət tərəfindən maneələr yaradılıb. Bu barədə "Azad İran" "Telegram" kanalı məlumat verib. Məlumatla görə, Kirmansahda Taqboştan bulvarı baharın 13-cü gününə görə hökumət tərəfindən bağlanıb. Bundan başqa, Səva gölüne giriş kəsilib və İsfahanın girişində post qurulub.

Yumurtanı qabın kənarına vurub qırmaq olmaz, çünki...

Toyuq yumurtası səhər yeməyi, nahar və ya şam yeməyinin hazırlanmasında istifadə edilən ən məşhur məhsullardan biridir.

Aşpazlar arasında yumurtaların istifadə edilməzdən əvvəl yuyulması ilə bağlı uzun illərdir mübahisələr davam edir. Aşpazların əksəriyyəti yemək hazırlayarkən yumurtanı yumaq lazım olmadığı ilə razılışır. Onlar bunu onunla izah edirlər ki, su ilə təmasda olan bakteriyalar yumurtaya daxil olmaq riskini bir neçə dəfə artırır. İstilik isə ən çox zərərli mikroorqanizmləri yumurta qabığından çıxarmaq üçün ən təsirli üsuldur.

Ancaq çiy yumurta lazımdırsa, qaynar su ilə zərərli mikroorqanizmləri məhv etmək mümkün olmayacaq. Buna görə də təhlükəsizlik baxımından qabığın kənarlarında yumurtaları qırmaqlıdır. Bu, tez, asan və rahat üsul olsa da, təəssüf ki, bakteriya və kirin yeməyinizə daxil olacağı ehtimalı çox yüksəkdir. Həmçinin belə olan halda yumurtanın ağını və sarısını ayırmaq da mümkün olmayacaq.

Bunları bilirsinizmi?

- * Yanmış yerə yumurta ağında isladılmış əski qoyurlar. Bu, ağrını azaldır və yara daha tez sağalır. Yanmış yerə tünd çay, marqans məhlulu da qoymaq faydalı olur.
- * Yorgunluğu götürmək üçün ayaqları duzlu suyla vanna etməkdə fayda var.
- * Çatlamış dərinə qəhvə xıltı ilə ovxaladıqda əllərin dərisi yumuşaq və elastik olur.
- * Yatarkən başınızın altına hündür yastıq qoymayın, yoxsa boynunuzun dərisi qırışar.
- * Üzün dərisini çirkin göstərən ölmüş dəri toxumalarıdır. Vaxtaşırı bu toxumalardan azad olmaq lazımdır. Dəridə olan ölü toxumaları sərt liflərlə təmizləmək olmaz. Skrablar dərinin belə toxumalardan təmizləmək və yeni dərinin üzə çıxmasına şərait yaratmaq üçündür.
- * Ömrünü tamamlayan saçların 1-2%-nin töküldükdən sonra yerinə yeni tük gəlir.
- * Saç tökülməsinin qarşısını almaq üçün ilk növbədə onun əmələgəlmə səbəbini aradan qaldırmaq lazımdır.
- * Ayaq dırnaqlarında olan göbələklərdən xilas olmaq üçün alma sirkəsini ilıq suya töküüb ayaqları vanna etmək lazımdır. Bu proseduru göbələk əlamətləri aradan qalxana qədər bir-neçə dəfə etmək lazımdır.

Həkimlərdən təhlükəli ağrıkəsicilər barədə xəbərdarlıq

Dəri prosedurları zamanı istifadə edilən tərkibində lidokain olan ağrıkəsicilər qıcolma və ürək problemlərinə səbəb ola bilər.

Bu barədə ABŞ Qida və Dərman Administrasiyasına (FDA) məlumat verib.

Lidokainli kremlər, geller, spreylər və sabunlar mikrodermabraziya, lazer epilyasiyası, tatuaj və pirsinq kimi kosmetik prosedurlar zamanı yerli ağrıkəsici kimi satılır. Tərkibində 4%-dən çox lidokain olan məhsullar nizamsız ürək döyüntüsü, qıcolma və tənəffüs çətinliyinə səbəb ola bilər. Onlar həmçinin bir insanın qəbul etdiyi digər dərmanlar və ya əlavələrlə qarşılıqlı təsir göstərə bilər. Bu məhsulları dərinin böyük və ya qıcılanmış sahələrinə tətbiq etmək və ya anesteziyəli plyonkanın altında və ya uzun müddət saxlamaq xüsusilə təhlükəlidir.

"Bu məhsullar istehlakçılar üçün qəbul edilməz risk yaradır və satışa çıxarılmamalıdır", - FDA qeyd edib.

"Telegram"da artıq pul qazanmaq mümkün oldu

"Telegram" messengerində min nəfərdən çox auditoriyaya malik ictimai kanalların sahibləri üçün monetizasiya tətbiq edilib.

Bu barədə resursun mətbuat xidməti məlumat yayıb. "Telegram kanallarının müəllifləri artıq gəlirin 50%-ni nümayiş etdirilən reklamlardan əldə edə biləcəklər", - press-relizdə bildirilir.

Şirkətdən verilən məlumata görə, yenilik mükafatları komissiyasız geri əldə etməyə imkan verəcək, pul həm də messengerdəki reklamlara, kolleksiya ünvanlarına və ya premium abunəçiliyin əldə edilməsi üçün xərclənə bilər. Kanal sahibləri üçün vəsaitin əldə edilməsi qarşıda gələn həftələrdə "Fragment" platformasında mümkün olacaq.

"Telegram kanalları ayda 1 trilyondan çox baxış toplayırlar", - məlumatda qeyd olunub.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisenzia N: B 114
SAVI: 1.500

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Son dakika" MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.